

Giedra ir šalta.
Saulė teka — 6:49; leidžia-
si — 5:21.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA na1 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII.

Kaina 5c

Chicago 8, Ill. Trečiadienis, Vasario-February 14 d., 1951

Price 5c

No. 38

TALKININKAI TRAUKIASI ATGAL KORÉJOJE

LIETUVIŠKOS PROGRAMOS PER "VOICE OF AMERICA"

Pirmoji programa vasario 16 dieną

NEW YORK. — United Press žinia iš Washington, D. C., praneša, kad Valstybės Departamentas nutarė papildyti radijo "Voice of America" translacijas lietuviškomis programomis.

Pirmoji lietuviškoji programa bus transliuojama šį penktadienį, vasario 16 d., sukankant 33 metams nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo.

Programa tęsis 15 minučių, ir paskui tokio pat ilgio lietuviškos programos bus duodamos per "Voice of America" kasdien. (Kuriuo laiku, Valstybės Departamentas dar nepaskelbė. — "N.", Red.).

Toliau bus latvių ir estų programos

Lietuviškos programos, siunčiamos iš Amerikos oro bandomis žmonėms, gyvenantiems už Geležinės Uždangos, bus pirmutinės skiriamos vienai iš Maskvos pavergtų Pabaltijo tautų — Lietuvai. Toliau bus duodamos programos per "Voice of America" taip pat latviams ir estams.

Pirmoje lietuviškoje programoje, vasario šešioliktą, dalyvaus Valstybės Departamento atstovas, Lietuvos įgaliojantis ministras Povilas Žadeikis ir du Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto pareigūnai, pirmininkas L. Šimutis ir sekretorius Dr. P. Grigaitis.

PAVERGTŲ TAUTŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS PAREIŠKIMAS

PHILADELPHIA. — National Committee for Free Europe (Tautinis Komitetas Europos Laisvei Atstatyti) pirmadienį sušaukė konferenciją atstovų dešimties pavergtų rytinės ir centrinės Europos tautų, ir jie, čia susirinkę priėmė bendrą tautinės nepriklausomybės pareiškimą.

Dalyvavo ir lietuvių atstovai; ministras P. Žadeikis, Vaclovas Sidzikauskas ir Pr. Vainauskas. Buvo kviečiama daugiau, bet kiti negalėjo atvykti.

Konferencija praėjo labai pakilusioje nuotaikoje. Atsilankė į ją ir Aleksandras Kerenskis. Jisai taip pat pritarė bolševikų pavergtų tautų siekimams atgauti savo nepriklausomybę, pareiškdamas, kad "ir rusų tauta pavergtą".

Populiarus kaip kandidatas į prezidentus

DETROIT, Mich. — George Gallup, išgarsėjęs plačiosios visuomenės nuotaukų interpretavimu, šią savaitę čia pareiškė, jogei generolas Eisenhower lengvai laimėtų rinkimus kaip kandidatas į prezidentą.

Ir nedarytų skirtumo, ar jis kandidatuotų demokratų ar republikonų partijos sąrašu, jeigu jo populiarumas iki rinkimų pasiliks toks, koks yra dabar.

Alpių sniegynas užmušė dar 19

GENEVA, Šveicarija. — Naujas Alpių sniegynas, antras paskutiniųjų dvejų savaitių bėgyje, nuvirtė nuo kalnų antradienį, vasario 13 dieną. Mažiausia 19 žmonių buvo užmušta Šveicarijoje ir Italijoje.

Nuolat sningas sniegas, o tarpais atodreškis, sudaro daugiau sniegynų pavojų.

Sausio mėnesį dėl sniegynų žuvo 130 žmonių Šveicarijoje, Italijoje ir Prancūzijoje.

Teismas už popiežiaus įžeidimą

CHIETI, Italija. — Čia yra iškelta byla komunistei Laura Diaz, 30 m. Moteris eina atstovų rūmų nario pareigas.

Bylos nagrinėjimas teisme buvo numatytas pradėti šiomis dienomis. Jis tačiau tapo kol kas atidėtas.

Moteris kaltinama įžeidusi popiežių Pijų XII, kas pagal Italijos įstatymus yra draudžiama ir gresia nusikaltusiems bausme.

Šveicarija areštavo amerikietį

ROMA, Italija. — Gauta pranešimų, kad Šveicarijoje yra areštuotas amerikietis Charles Davis, iš Pasadena, Cal. Praeitį jis buvo komunistas, bet paskutiniuoju laiku dirbęs senatoriaus McCarthy žinioje.

Amerikos valdžios atstovai Šveicarijoje prašė vietos valdžią sugrąžinti Davies į Jungtines Valstybes, bet šveicarai tebelauko jį areštuota.

Davies buvo areštuotas pagal komunistų skundą, nes jie skaito jį išdaviku.

Neleis nacių pakorimo aprašinėti

FRANKFURT, Vokietija. — Aukštas Jungtinių Valstybių armijos atstovas paskelbė, jogei spaudai nebus leidžiama aprašinėti pakorimą 7 nacių, karo kriminalistų, dabar laikomų Landsbergo kalėjime.

Antradienį pasmerktųjų mirtį giminėms leista atsisveikinti su jais.

Prašo \$180,000,000 pagalbos Indijai

WASHINGTON, D. C. — Prez. Trumanas praėjusį pirmadienį kreipėsi į kongresą patarimu asiguoti apie \$180,000,000 Indijos reikalui. Už šituos pinigų bus pasiūsta Indijon apie 75,000,000 bušelių Amerikos javų tikslu apsaugoti jos gyventojus nuo gresiančio bado.

Amerikos javai bus siunčiami kaip dovana, nes Indija neturi fondų jiems apmokėti.

Jungtinių Tautų ginkluotų jėgų tankas prisiartinio prie Pietų Korėjos sienos

Daugiau karių siunčiama Korėjon

WASHINGTON, D. C. — Karo vyriausybės atstovas pirmadienį painformavo, kad į Korėją yra siunčiami kai kurie daliniai paimti iš nacionalinės milicijos rezervų. Šie kariai siunčiami papildymui JV divizijų iki pilno divizijos skaičiaus 18,900 vyrų.

Jų nereikia skaityti papildymu nuostolių dėl susirgimų, mirties ar sužeidimų. Tokie papildymai siunčiami savo eile.

Kiek sakytų rezervų manoma pasiųst Korėjon, karinės vyriausybės atstovas nepasakė. Gerai painformuoti altiniai betgi teigia, kad jų skaičius gali siekti 25,000 ar 30,000 vyrų.

Prancūzija apribojo satelitų judėjimą

PARYŽIUS, Prancūzija. — Prancūzijos valdžia įspėjo Maskvos satelitų Albanijos, Rumunijos ir Bulgarijos diplomatus Paryžiuje, kad jų judėjimas (kelionės) bus apribotos. Satelitų diplomatų judėjimas Prancūzijoje apribojamas todėl, kad tos šalys suvaržė Prancūzijos diplomatų judėjimą pas save.

Bėbrų mėsa Londone

LONDONAS. — Anglijoje vėl jaučiamas aštrus mėsos trūkumas. Žmonės ieško ir nori pirkti nors ir neįprastos valgymui mėsos.

Taigi Londone rinkoje pasirodė bėbrų (beaver) mėsos. Jos galėjo pirkti tik turį didesnių pajamų žmonės.

Ragavę bėbrų mėsos kalba, kad jos skonis esąs neįprastas, panašus į jautieną.

Padegė gubernatoriaus gyvenamą namą

CAMBRIDGE, Mass. — Apartmentinį namą, kuriame gyvena Massachusetts gubernatorius Paul A. Dever, kas ten padegė. Ugnis išvijo gatvėn 150 gyvenančių trobesyje žmonių. Policija ieško padegėjų.

Nekelsią takų prieš liepos 1 d.

WASHINGTON, D. C. — Atstovų rūmų narys Kean (rep. iš New Jersey) sekmadienį pareiškė, jogei jis nesitiki naujo takų pakėlimo pirm liepos mėnesio 1 d. šių metų.

Vėliausios žinios

—Karinis lėktuvas B-29 eksplodavo. Vienas įgulos narys užmuštas, trijų dar ieškoma.

—Daromas išspėjimas, jogei 200,000 darbininkų automobilių gamyboje neteksią darbo dėl apribojimo mašinoms gaminti medžiagų. Antrą vertus, turima minty, kad automobilių gamybos įmonės ima valdžios kontrolės gynybos reimenims gaminti.

—JAV ir Jungtinių Tautų atstovai svarsto 38 paralelės peržengimo klausimą. Generolas MacArthur pareiškė, kad šian dien šis klausimas yra tik akademinio pobūdžio. Talkininkams dar tenka kovoti su priešu pietų pusėje nuo 38 paralelės.

—Jugoslavijoje 9 asmenys, jų tarpe vienas serbų ortodoksų bažnyčios kunigas, nuteisti kalėti nuo 1 iki 11 metų.

—Laivas Margaret Lykes atvežė į Italiją 60 Jungt. Valsitybėse padirbtų tankų.

—Chipyong antradienį buvo komunistų atakų Korėjoje svarbiausias punktas. Jeigu čia jie atsiektų savo tikslą, tai suskaldytų talkininkų frontą.

—Korėjoje žuvo olandų kariuomenės komandotojas.

—Prie Hong-Kongo kinai apšaudė britų laivą aleijui gabenti. Laivo kapitonas ir jo padėjėjas buvo sužeisti.

—Jungtinės Tautos atmetė Sovietų rezoliuciją kaltinusią Jungtines Valstybes.

—Jungtinės Valstybės nutarė duoti paskolą Ispanijai.

—Montrealy, Kanadoje, infliacija pasiekė epidemijos laipsnį.

—Numatoma kainų kontrolė kaulėms ir kitiems gyvuliams po kovo mėn. 1 dienos.

—Fordas paskyrė \$1,000,000 organizacijai Conference of Christians and Jews, —Chryslerio korporacija gavo \$30,000,000 vertės gynybos užsakymų.

Ruošia kainų kontrolę medvilnei

WASHINGTON, D. C. — Stabizacijos direktorius Michael DiSalle išleido įsakymą skubiai paruošti medvilnės kainų kontrolės potvarkius. Jisai paaiškino, jogei medvilnės kainos turinčios būti pakankamai aukštos, kad jos būtų priimtinos pietinių valstybių senatoriams, bet ir tiek žemos, kad publika galėtų medvilnės audinius pirkti nesukraudžiamai.

Nuėmė išaldymą cukrui

WASHINGTON, D. C. —Praėjusį pirmadienį valdžia nuėmė potvarkį, apribojantį aukščiausias kainas cukrui ir visiems neprocesuotiems farmų produktams. Šių neprocesuotų farmų produktų tarpe skaitoma kiaušiniai, pienas, kviečiai ir kai kurios tabako rūšys.

Suminėtiems čia produktams ir pirma nebuvo uždėta kainų kontrolė, kai juos pardavinėjo patys gamintojai. Dabar kontrolė nuimta kai produktus pardavinėja ir tarpininkai, o ne tik gamintojai.

Procesuotiems produktams, kaip pav. sūriui, kainų kontrolė paliekama.

EGIPTO KARALIUS SUSIZIEDAVO

CAIRO, Egiptas. — Pirmadienį buvo minėjimas Egipto karaliaus Farouko 31 metų gimtadienio. Tą pačią dieną paskelbta, kad karalius susiziedavo su 17 metų mergina Narriman Sadek. Vestuvių diena dar nepaskelbta.

Persijoje (Iranė) pirmadienį įvyko šacho vestuvės su Soroya Esfandiari. Šia proga buvo surengtos puošnios iškilmės. Jau navedžiams išreikšta sveikiniai mas kanuolių 21 šūviu.

Ruhr sritis nori gauti Amerikos anglies

DUSSELDORF, Vokietija. —Vakary Vokietijos biznio rataliai teigia, jogei pramoningoji Ruhr sritis jaučia trūkumą anglies. Padėti tikimasi pagerinti gavus iš Jungtinių Amerikos Valstybių 1,500,000 tonų anglies.

Anglies trūkumas Vakary Vokietijoje, ir ypatingai Ruhr srityje, jaučiamas nuo praėjusio rudens.

Atidengė komunistų kamoflažo paslaptis

JV 5 ORO GRUPĖ KORÉJOJE. — Jungtinių Tautų aviatoriai sakosi sužinoję, kaip komunistai paslepia savo karius, pabūklus ir transportą Korėjos kalnuose. Pasinaudodami naujosiomis žiniomis jie sunaikino ir sužalojo tik viename punkte daugiau kaip 200 priešų vežimų.

Lakūnai sako, jogei ateity komunistai turėsia tikrai sunkią problemą savo frontui reikmėnių parūpinti.

140,000 - 170,000 PRIEŠO KARIŲ OFENZYVOJ

Per dvi dienas talkininkai pasitraukė 10-15 mylių

Lekiojančios "lėkštės" - balionai

NEW YORK, N. Y. — Ne taip seniai amerikiečiai rodė didelio susijaudinimo dėl pastebėtų ore "lekiojančių lėkščių". Visokias spėjimų daryta, kas tikrovėje jos yra.

Dabar mokslininkas Urner Liddell pranešė, kad "lėkštės" tikrumoj yra dideli balionai, apie 100 pėdų diametre, leidžiami daug kosminių spindulių tyrimui. Balionai iškyla apie 19 mylių arba 100,000 pėdų aukštumon.

Vėjas kai kada neša juos erdvė 200 mylių valandoje greitumu.

Pietų korėjiečiai miršta dėl šiltinės

MASKVA, SSSR. — Jau keletais atvejais spaudoje buvo žinių, jogei kinų ir šiaurės Korėjos kariuomenės tarpe siautėja šiltinė (tifas). Dėl jos, šie pranešimai teigė, miršta daug kinų ir korėjiečių.

Dabar dienraštis "Pravda" praneša, kad karo fronte Pietų Korėjos kariai dėl šiltinės "miršta, kaip musės".

Fluoriduoja vandenį Wisconsinė

MADISON, Wis. — Dr. F. A. Bull, Wisconsin valstybės dantų sveikatos tarybos direktorius, praneša, kad 36 valstybės miestai čia fluoriduoja visuomenės vartojamą vandenį. Dar 41 miestui sudarytos sąlygos fluoridavimą įvesti pas save.

Fluoridavimas vandens, daktarų manymu, yra naudingas apsaugai dantų nuo gedimo.

Nepakės bereikalingų išlaidų

PARYŽIUS, Prancūzija. —William C. Foster, JAV pareigūnas Europos Kooperavimo Administracijai prižiūrėti, pareiškė, kad naujojo Marshallo plano fondai bus skiriami tik ginklavimosi reikalamis. Išlaidos iš tų fondų kitiems, ne būtinai gynybai reikalamis bus neleistinos.

Užtiko \$600,000 kontrabandos

NEW YORK, N. Y. — Federalinės valdžios agentai surado kontrabandos keliu įgabtą krovinį daimantų vertės \$600,000.

Tai antras radinys per 2 savaites. Prieš dvi savaites jau buvo užtikta pas belgų kilmės moteriškę, atvykusią į New Yorką, \$669,000 vertės deimantų. Motors vardas ir pavardė yra Etta Hoffman, 26 m.

Opozicija anti-komunistiniam biliui stiprėja

SPRINGFIELD, ILL. — Ne seniai buvo įteiktas Illinois legistatūrai bilius, taikomas valdinėms vietoms nuo komunistų apsaugoti. Bilių ypač užgry Amerikos Legionas.

TOKIJO, Japonija, vas. 13 d.

— Antradienį Korėjos fronto centre talkininkai buvo pasitraukę pietų link. Po mūšio pirmadienį jie užėmė naujas vietas ir apsisoto ties Wonju.

Tai reiškia, kad jie pasitraukė į pietus tarp 10 - 15 mylių nuo pirmadienio.

Smarkūs mūšiai ėjo 20 mylių į vakarus, kur komunistai mėgino užimti Chipyong kelių sąkryžį.

Amerikiečiai ir prancūzai antradienio vakare dar tebesilaikė Chipyoyange, bet komunistai vėžėsi pro jų apsigynimus ir mėgino jiems užimti iš užnugario.

Apskaičiuojama, kad ofensyvai pietų korėjiečių ir kinų yra paskirta tarp 140,000 ir 170,000. Iki šiol tik trečdalis jų dalyvavo atakose. Manoma, kad kiti du trečdaliai laikomi puolimui, jeigu jiems pavyks talkininkų liniją pralaužti.

Seoul frontas antradienį ypatingo aktyvumo nerodė. Čia įvyko tik keletas patrolių susirėmimų ir veikė artilerija.

Napalm - veikslusis talkininkų pabūklas

TOKIJO, Japonija. — Vienas reikalingiausių prieš kins ir šiaurės korėjiečius talkininkų karo pabūklų yra vadinamas "napalm".

Tai gyzolino mišinys panašus į košę. Jį 100 galionų kubilai talkininkai mėto į priešų įsikavimus, koncentracijos punktus ir į transportą.

Kai napalm nukrinta žemėn ir užsidega, jis degina visą, kas yra jo apylinkėje, suvartoja oksigeną ir nutroškina, jei nesudegina, bet kurį gyvą daiktą.

Priešai turi bėgti iš įsikavimų. Tuomet talkininkų lakūnai apšaudo juos kulkuosvydžiais.

Nukritęs prie tanko, nors ir nepataikęs tiesiai į jį, napalm visvien uždega ir sunaikina priešų tanką kartu su visa jo įgula.

"Titoistai" Vokietijoje

FRANKFURT, Vokietija. — Nepatenkinti Maskvos diktavimu Vokietijos komunistai ruošiasi organizuoti "Nepriklausomą Darbininkų Partiją" šį pavasarį.

Apie 100 jų šiomis dienomis laikė konferenciją Vakary Vokietijoje, britų zonoje. Jie sako, kad naujai organizacijai jau turį užuomazgą 50-se Vokietijos miestų ir kai kuriose mažesnėse bendruomenėse.

Tai būsinti Vokietijos "titoistų" partija. Kitaip sakant, jie pasiliks komunistai, bet būsią priešingi Maskvos dominavimui, kaip yra priešingas Jugoslavijos diktatorius Tito.

Amerikiečių budrumui kortelės

WASHINGTON, D. C. — Valdžia paskelbė, jogei pradėta spausdinti milijonai kortelių su paaiškinimais, kas reikia daryti oro atakos atveju. Kortelės bus dalinamos visiems krašto gyventojams.

INDIANOS LIETUVIAI MINĖS VASARIO 16 D. GARY MIESTE

Šių metų vasario 16 d. minėjimą rengia Gary ir Indiana Harbor ALT skyrius, ir pagal įsigalėjusį paprotį kasmet keisti vietą tenka šį minėjimą pravesiti Gary mieste.

Daugiau kaip du mėn. energingai veikia iš ALT valdybos narių sudarytas komitetas: pirm. Vinikas, kun. Martiš, Nenienė, Matusevičius, kuris rūpinasi, kad toji šventė būtų tinkamai paminėta.

ALT valdyba yra gavusi iš Indianos valstybės gubernatoriaus Henry F. Schriekero proklamaciją, sekant kuria vasario 16 diena yra skelbiama Lietuvos Respublikos diena. Gubernatorius ragina tą dieną minėti.

Minėjimo tvarka: vasario 18 dieną (sekmadienį) 10 val. pamaldos už Lietuvos laisvę. Šv. mišias celebruos klebonas kun. Martiš. Pritaikintą dieną pamokslą pasakys kun. Kirvelaitis. Pamaldų metu giedos choras ir solistės Z. Adomaitienė ir P. Bičkienė. Tą pačią dieną 5 val. po pietų iškilmingas minėjimas koncertas įvyksta Vytauto Legijono salėje 1625 W. 15th Ave.

Minėjime dalyvauti ir atitinkamą žodį tarti sutiko ALT Vyk. Komiteto narys M. Vaidyla. Taip pat kalbės Gary miesto meras J. Shwartz ir East Chicago meras E. G. Migas.

Meningi dalį atliks operos solistės Z. Adomaitienė ir P. Bičkienė, dramų aktorius K. Gand-

rimas, Indiana Harbor parapijos choras, muz. A. Rimkevičiaus vadovaujamas vyrų balsų kvartetas, K. Pečkaitienės vedama tautinių šokių grupė ir Gary lietuvių šeštadienio mokyklos vaikai, mok. V. Zakarevičienės pamokyti.

Tikimasi, kad toji brangi mūsų tautai šventė sutrauks daug svečių ne tik iš Gary, Indiana Harbor ir Michigan City, bet ir iš tolimesnių apylinkių.

Taigi, visi kaip vienas į vasario 16 dienos minėjimą Gary'je! Tai mūsų pareiga! Nors mažą dalelytę prisidėjome prie Lietuvos laisvinimo darbo ir šviesesnės mūsų Tėvynės ateities.

—S. B.

Pavaizdavo bolševikų darbus

Brighton Parko parapijos salėje buvo š. m. vasario 10 d. V. Šarūno paskaita apie bolševizmą Lietuvoje. Lygiai 6 val. vakare atvykęs pranešėjas V. Šarūnas pradėjo savo paskaitą. Pradžioje buvo susirinkusių nerdaugiau žmonių. Vėliau prisirinko pilna parapijos salė. Daugiau buvo moterų, nei vyrų. Buvo keli vaikai 8-9 m. Nors salė šalta, bet susirinkę atidžiai klausė V. Šarūno įdomių pranešimų. V. Šarūnas, atvykęs iš tremties, politinis kalnys, apie metus išbuvęs bolševikų kalėjime, labai suįdomino klausytojus. Jis apie 3 val. kalbėjo be pertraukos.

Nors Lietuva arti buvo bolševikų, bet neturėjo supratimo, kas yra bolševizmas. Panašiai ir amerikiečiai nesupranta bolševikų metodų ir jų grobioniškų tikslų. Bolševizmas galima geriausiai pažinti tik jį pergyvenant 1/2-1 metus.

Lietuviai pažino bolševizmą

Bolševizmas yra didžiausias gerovės ir kultūros grovėjas. Jis pagimdė chaosą, nustumia ir neišbrendamą skurdą visus, o darbininkus ir ūkininkus įkinko į baudžiavą. Bolševizmo šalininkai, susispietę gengsteriai-pa-dugnės, atima turta, bankuose pinigais, mašinomis, į butą prikiša tiek naujų gyventojų, kad nėra kuo alsuoti. Geriausi, padariausi žmonės atsiduria kalėjimuose.

„Laisvė“ ir „Vilnis“ amerikiečiams skelbė, kad Stalinas gelbstis lietuvius nuo karo pavojaus ir juos išvežs į Rusiją. 1941 m. birželio 14-15 dienomis enkavedistai vidurnaktį įsiveržė į gyvenamąsias patalpas, išupo moteris, vaikus, senius, ligonius ir suvežė į stotis. Suvarė į gyvulinis vagonus, atsikyrė vyrus nuo žmonių ir vaikų, užkalė mažus vagonų langus grotais, užrakino duris, be maisto, be vandens 40-50 tūkstančių lietuvių gyventojų vedė kelias savaites į Sibiro katorgos darbus. Moterys pakeliui, be jokios pagalbos gimdė, mirė. Enkavedistai kelionėje trokštantieji žmonės nei vandens neleidė paduoti.

Toks tai buvo Stalino lietuvių gelbėjimas nuo karo pavojaus. V. Šarūnas gražiai nurodė, kaip „raudonoji nenugalimoji armija“ per 3 dienas subyrėjo nuo lietuvių partizanų rankos.

Paliesiti buvo taip pat santykiai senųjų amerikiečių lietuvių su naujai atvykusiais tremtiniais. Reikia surasti bendrą kalbą ir bendrai stoti kovon prieš gresiantį bendrą pavojų, prieš bolševizmą ir jį bendromis jėgomis nugalėti. Bolševizmas toks pat pavojingas Amerikos gyventojams, kaip ir lietuviams.

Zudynių paveikslai

Pranešimą baigus, buvo parodyti paveikslai, kaip bolševikai atliko žudynes Lietuvoje.

Kalbės mirties kolonos dalyvis

Išgirsite pasprukusį iš Lietuvos amerikietį

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas vasario mėn. 17 d. 7 valandą vakare Marquette Parko parapijos salėje kviečia svarbų susirinkimą (mitingą). Susirinkime kalbės: J. Tumas, mirties kolonos dalyvis, iš 4,000 sušaudytų lietuvių; kun. Jursėnas — ilgas metus kankintas bolševikų kalėjimuose, išgelbėtas pasikeitus su Rusija palaidais, kartu su vysk. Matulioniu ir kit. kunigais; K. Žilinskas — lietuvis amerikonas, 1939 m. nuvažiavęs aplankyti Lietuvą giminių, nespėjęs grįžti ir Lietuvoje išgyvenęs 3 okupacijas: bolševikų pirmąją, vokiečių ir bolševikų antrąją okupaciją. Kaip Amerikos pilietį, J. Valstybių konsulas išgelbėjo jį, sudaręs sąlygas grįžti į JAV. V. Šarūnas — politinis kalnys ir rezistencijos dalyvis.

Be to, bus parodyti judaiejai paveikslai (filmas) apie bolševikų nukankintus lietuvius. Įėjimas laisvas — neapmokamas. I šį susirinkimą, be abejo, jau vien iš įdomumo atsilankys kuo daugiausia šios kolonijos gyventojų.

—S. B.

Iš „Pirmyn“ choro veiklos

Gražiai suvaidinęs „Linksmąją našlę“, „Pirmyn“ vasario 9 d. vėl susirinko į savo nuolatines dainų pamokas. Pradėjo ruošti kitam muzikos kūriniui „Kornevilio varpams“. Choriui reikės gerokai papraktuoti, jei norės šią operetę parodyti nustatytu laiku.

Po trumpų pamokų choras turėjo linksma valandėlę, nes tokią jau choro tradicija: po sunkaus darbo linksmas pobūvis. Choro vedėjas K. Steponavičius pranešė, kad choro dar viena graži porėlė susituokusi, būtent, V. Lapatinas ir Alicė Kergyte. Linkėtina laimingo gyvenimo. Nugarus parodė krutamuose paveikluose „Linksmosios našlės“ nuotraukų. Po to visi choristai smagūs širktėsi į namus.

X. Š.

Iš siuvėjų gyvenimo

Lietuviai vyriškų rūbų siuvėjai, kurie priklauso prie amalgamėtų unijos 269 skyriaus, turėjo savo mėnesinį susirinkimą vasario 9 d. Amalgameitų Centre, 333 S. Ashland ir Van Buren.

Siuvėjų darbai šiuo laiku Chicagoje eina gerai. Kai kur net ir darbininkų trūksta, nes gerkas skaičius siuvėjų išėjo į senatvės pensiją; taip pat yra mirusių. Komisija skyriaus vakarui rengti pranešė, kad vakaras įvyks balandžio 7 d. Tikėtai jau platinami. Patartina visiems siuvėjams įsigyti savo lokalo parengimo tiketus ir būti parengime.

Naujai stojusiems dirbti patartina būtinai įsirašyti į lietuvių skyrių 269.

X. Š.

Čia bailsūs paveikslai iš Pravienskių, Pancvėžio, Telšiu-Rainių miškelio parodė žiauriai bolševikų nukankintų aukas.

Susirinkusieji sudėjo Tautos fondui \$51.71 aukų.

Vietinis klebonas prelatas Briška davė salę veltui. As.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Remia Kennelly perrinkimą

Susidargę Greater Chicago Committee, kurio vyriausioji būstinė yra 7 S. Dearborn St., turi tikslą remti dabartinio Chicago burmistro Kennelly perrinkimą meru ir tolimesniam laikui. To komiteto vadovu H. V. Amberg pareiškė, jog per 4 metus Kennelly įvedė nemažą miestų valdymo gerų reformų, todėl nesą abejonės, kad jis, Kennelly, ir toliau turės Chicago vadovauti. Nepartinis komitetas stoja už jo perrinkimą.

Opozicija „raudonajam įstatymui“

Springfieldo parlamente ruošiamam įstatymui kovoti su komunistine veikla atsiranda pasipriešinimo. Dalis atstovų sako, jog jie nespėję su įstatymo projektu susipažinti, nes jis nesą išspausdintas. Atrodo, jog laikinai teks šio įstatymo sumanyą neįtraukti į parlamento darbotvarkę, kol priešininkai galės su juo susipažinti ir sudaryti savo argumentus.

MANDAGEJA PLĖSIKAI

Pastaraisiais laikais technika padarė didelę pažangą. Sako, ir plėšikai darą pažangą, tapę mandagesni, ne tokie brutaliai, šurkštūs, kaip prieš 10 metų. Tokie mintis skelbia J. Vacco, 52 m., 5260 W. Congress, kuris buvęs apiplėštas 22 kartus per 24 metus. Jis laiko maitos krautuve 500 S. Laramie. Paskutinį kartą iš jo plėšikas atėmė \$500. Vacco pareiškė savo „džiaugsmą“, kad jis dabar būvęs apiplėštas be brutalumo. Tuo tarpu seniau vienas plėšikas, be jokios priežasties rėžęs jam buteliu per galvą, o kitą kartą įlaužęs jam 2 ar 3 šonkaulius. Abiem atvejais Vacco turėjęs gydytis ligoninėje.

Jis niekada nemėgsta gincytis su banditais — atiduodąs geru pinigais. Banditas vieną kartą ir šiaip pakliūsiąs, nes plėšimas niekada neapsimoka. Dėl Vacco pridėjo: „Nors aš niekada negirdėjau, kad mane apiplėšusis būtų kada buvęs nu- baustas“.

X. Š.

Panika užsidegus vagonui

Lake St. L traukinio vagonuose įvykus sproginams su ugnimi, keleivių tarpe kilo panika. Užmiršę atsidaryti duris, jie šoko pro langus lauk. Žmonės, kurių buvo 90, manė, jog vagonai užsidegė, o tuo tarpu tai būta tik vad. trumpojo elektros sujungimo kibirkštis. 5 asmenys, rimčiau sužeisti, jau sveiksta.

Sunkėja namų statyba

Vario vielų trūkumas stabdo namų statybą Chicago srityje. Dėl to pasunkėja įvedimas elektros laidų šviesai ir telefonui. Illinois Bell Telephone Co. sako, šį mėnesį tegavusi 80% to, ką gavo 1950 m. vasario mėnesį. Taip pat mažėja ir aluminijaus medžiaga, reikalinga namų statybai.

Visos tos medžiagos reikalingos karo reikalam.

SUAUKOJO \$6020

Vakar dienos „Naujienose“, aprašant „Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą“, įsi-brovė svarbi klaida. Pasakyta: „Susirinkusieji čia pat suaukojo per \$620“. Turėjo būti „...per \$6020“.

Pakanka kariuomenei gydytojų savanorių

Du oficialūs kalbėtojai Palmer House pareiškė, jog armijai ir jūrų laivynui pakaks gydytojų savanorių, nereikšią jų mobilizuoti. Vis dėlto 1954 metais būsią 22,000 civilinių gydytojų „deficit“.

Iki šiol krašte į kariuomenę užsiregistravę 83,316 gydytojų.

Kritikuoja merą Kennelly

Mero Kennelly varžovas (konkurentas) ir Chicago burmistras radijo kalboje prikišo, kad Kennelly nevykdęs savo 1947 m. pažadų. Jis nepanaikinęs varguomenės kvartalų, neapvalęs W. Madison gatvės (Skid Row, valkatyno), nepagerinęs miesto susisiekimo sistemos.

PRIDĖJO 13 CENTŲ

3500 Chicago gazolino stočių tarnautojų gaus už valandą 13c. daugiau, negu ligi šiol. Pagal unijos pasirašytą su stočių savininkais sutartį stočių tarnautojams bus mokama nuo \$1.27½ iki \$1.80¼ c. per valandą.

DEGAMOSIOS ALYVOS PAKANKA

Susidargę dėl geležinkelio streiko degamosios alyvos trūkumas Chicago dar nėra pranykęs, bet sakoma, jog vartotojams jos užteks.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

RACINE, Wis. — Šiais metais susidės iš vietinių Racine lietuvių draugijų Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius ruošia vasario 16 d. minėjimą „Lietuvos Nepriklausomybės Akto“ paskelbimo 33 m. sukakties paminėjimą. Minėjimas įvyks vasario 11 d. 2 val. po pietų, Sokol Hall, 1625 Racine St. Patiesni pranešimai seks vėliau. —M. K.

LIETUVOS GAILESTINGŲJŲ SESERŲ ŽINIAI
Š. m. vasario mėn. 24 d. 5 val. vakaro, Chicagoje, Lietuvos Vyčių salėje, 2453 W. 47th St., šaukiamas Liet. Gailestingųjų seserų gyvenančių Chicagoje ir apylinkėse, visuotinis susirinkimas. Kurios rūpi įsigyti registruotos sesers teisės Amerikoje, dalyvavimas būtinai. —Valdyba.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles
Telegramui
Visas Pasaulio
Dalis
KVIETININKAS
Gėles Vestuvėms, Bankietams
ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-308

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių,
bankietų, laidotuvių ir dėl kitų
visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose
Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Rei-
kale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsitrinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020.

URBA Gėlės Mylintiems,
Vestuvėms, Ban-
kietams, Laidotu-
vėms, Papuoši-
mams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS.
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ
Sankite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
Prospect 6-0099 Parking Facilities.
Tams, kurie gyvena kitose miesto dalyse ransime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. Yards 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Lafayette 3-0727
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6972 and 6973
2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone Pullman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-5722

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.
BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.
PAMINKLUS PRISTATOME I VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.
Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone: CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per siuntotojus:
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsienioose:
Metams \$11.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienį. Leidžia Naujienos Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500. Pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Ruošiamos Sutartys su Japonija

JAV ambasadorius John Foster Dulles, pasiūstas į Tokijo tartis su japonais dėl taikos sudarymo, savo misiją jau baigia atlikti. Su japonais jisai jau susitarė ir dabar jam belieka tikėtis Filipinus, Australiją ir Naująją Zelandiją, kad jiems negresia joks pavojus.

Sio Pacifiko valstybės bijo, kad Japonijoje neatgytų agresingas militarizmas, kuris savo galybę parodė Antrajame Pasauliniame Kare.

Plačiai pasklido žinios, kad Amerika siūlo Japonijai ne tik taikos sutartį, bet ir karinį susitarimą. Washingtonas yra nusistatęs padėti Japonijai apsiginkluoti, kad ji galėtų atsiti ginti ir sulaukyti Sovietų veržimasi Azijon. Kitos jėgos šitam tikslui Azijoje nėra. Amerikos okupacinė kariuomenė Japonijoje yra dabar visai menka, kai gen. MacArthur pasiuntė į Korėją visus kovai paruoštus savo dalinius.

Po karo, nuginkluodama japonus, JAV vyriausybė nepramatė, kad yra pavojinga palikti beginklę šalį Rusijos kaimynystėje. Gen. MacArthur, žinoma, su Washingtono pritartimu, paskatino japonus dargi įdėti į savo konstituciją paragrafą, draudžiantį Japonijai laikyti nuolatinę armiją. Dabar reikės šitą draudimą iš konstitucijos išbraukti!

Filipiniečiams ir australiečiams darosi baugu girdint apie šituos Amerikos planus. Bet manoma, kad ambasadorius Dulles juos nuramins.

Tačiau kitokios išeities vistiek nebėra. Bolševizmo agresingumas verčia laisvasias šalis ieškoti taktininkų visur, kur tik jų galima surasti.

Buvusieji priešai, jei ne draugais, tai sąjungininkais. Europoje — Italija ir Vokietija, Azijoje — Japonija.

Tai Juozo Stalino "genialios" politikos vaisiai!

APŽVALGA

TAMSYBĖ IR SKURDAS ISPANIJOJE

Nuo to laiko, kai Jungtinės Valstybės ir Vakarų Europa nutarė atnaujinti diplomatinis santykius su Ispanijos diktatūra, Amerikoje reikišiai didėnis susidomėjimas Ispanijos vidaus gyvenimu. Keli JAV laikraščiai pasiuntė į Madridą savo korespondentus pažūrėti, kokia padėtis tame krašte, ir ją aprašyti.

Korespondentų pranešimai piešia nepatrauklų Ispanijos gyvenimo vaizdą. Pvz. Chicago's "Sun Times" korespondentas Frederick Kuh rašo, kad diktatoriaus Franco Ispanijoje tūkstančiai beturčių su savo šeimomis gyvena urvuose, tiesiog nežmoniško skurdo sąlygose. Daugiausia tokių varg-

šų sostinės Madrido apylinkėse, bet jų daug ir kitų miestų pakraščiuose.

Nei lovy, nei kitokių rakan- dų jie neturi. Jų maistas bulvės; net duonos jie neturi, o mėsos negauna nė paragauti.

Šitie skurdžiai pati vargin- giausia visuomenės klasė. Šiek tiek geriau, bet nedaug geriau, gyvena miestų darbininkų ma- sės, apie ką bus žemiau.

Neraštingumas

Kuh rašo: "Neraštingumas Ispanijo- je plačiai paplitęs. Ispani- jos švietėjai sakė man, kad jisai apima 35 nuosimčių gyventojų. Amerikos val- džios žmonės sako, kad ne- raštingumo nuosimtis siekia 50 ir 65 skaičius. Šitie ap- lankytojų skirtumai pa-

reina nuo primityvaus raš- tingumo patikrinimo būdo Ispanijoje, būtent, klausia- ma tiktai, ar žmogus gali skaityti ir parašyti savo pa- varde."

Nors Ispanijos įstatymas rei- kalauja, kad visi vaikai tarp 6 ir 12 metų amžiaus lankytų mokyklą, bet iš 4,221,438 to amžiaus vaikų (pagal 1947-48 m. statistiką) mokyklą telankė tik 2,435,762, t. y. 43 nuo- šimčiai.

Darbininkų algos sumažėjo

Pramonės darbininkas mie- ste uždirba vidutiniškai \$20 i mėnesį; sodžiaus darbininkas gauna \$12.80 ir gali naudotis sklypelio žemės maišui auginti.

"Tikrosios algos šiandien yra per pusę mažesnės, kaip algos prieš 1936-39 metų pi- lietinį karą. Rankpelnis da- bar turtui tik pusė to pavaly- gmuo, ką jisai turėjo prieš 15 metų, ir tegali nusipirkti tiktai pusę tiek drabužių."

Daugelis darbininkų sugeba šiaip taip išsiversti tuo būdu, kad jie ima du darbu. Pvz. mūrininkas, atidirbs savo va- landas, dirba dar vakare, kaip dailidė.

Panašiai verčiasi ir viduri- nės klasės žmonės. Banko tar- nautojas vakarais dirba buhal- terio (knygvedžio) darbą krau- tuvėje. Advokatas, gal būt, tu- ri kitą užsiėmimą, kaip foto- grafas.

Apie tai rašo ir "New York Times" korespondentas C. L. Sulzberger. Vienas Ispanijos armijos generolas jam sakė, kad žemesniojo rango karininkai vakarais uždarbiauja, kaip šoferiai arba patarnautojai te- atruose; kiti užsiima spekuliaci- ja juodojoje rinkoje.

Beturčiai Ispanijoje badau- ja. Vienas "taxi" vairuotojas Madride pasakė "Sun Times" korespondentui:

"Franco tikrai didis žmo- gus. Jisai moko Ispanijos žmones daryti stebuklą — gyventi nevalgant."

Šitame skurdo krašte vieš- patauja fašistinė diktatūra, ku- rios tvirtūs ramsčiai yra ka- riuomenė ir Romos Katalikų Bažnyčia. Trečias, silpnėsis rams- tis — Falangos partija.

Kariuomenė diktatorius F. Franco turi didelę, bet men- kai apginkluotą. Jeigu kiltų karas tarp Vakarų ir Sovietų Sąjungos, Ispanija vargu be- įstengtų pasiūsti į frontą bent vieną diviziją — ir kažin ar benorėtų.

KOVA ITALIJOS KOMUNISTŲ TARPE

Opoziciniai Italijos komunis- tai, kurie nenori klausyti Mas- kvos įsakymų, organizuojasi. Du jų vadai, parlamenta- nariai Magnani ir Cucchi, kurie pasitraukė iš partijos, skubi- nasi paruošti savo programą ir padėti pagrindus savo naujai organizacijai prieš maskvinės partijos suvažiavimą, kuris

PIRMOJI NAKTIS

Pabėgėlis pasakojo:

Tai buvo antrosios bolševikų okupacijos pradžioje. Vos pra- slinkus frontui, miestas prigū- žėjo uniformuotų ir civilių enka- vedistų, kurie bematant suėmė i savo rankas visą gyvenimą. Arestai, beteisimai trėmimai, net sušaudymai buvo kasdienos reiškinys. Išgabėję kurią nors šeimą, ištisomis paromis enka- vedistai sėdėdavo savo aukos bute, laukdami jos pažįstamų ir svečių. Savaimė aišku, kad to- kius metodus vartojus, su šim- tais nekalto žmonių pavykdavo jiems suktų ir viengitą po- grindininką. Bet su teroro siau- tėjimu diena iš dienos augo ir pasipriešinimas. Atsirado pro- klamacijos, atsisaukimai, slapti laikraščiai. Daug kas patraukė i miškus. O ir tie, kurie oficiali laikėsi mieste, gyveno gan- dais ir jautė pareigą tais gan- dais dalintis su pažįstamais ir draugais, tokiu būdu nesamo- ningai sukurdamai konspiraciją, kuri kad ir neteikė vilties, tai nors guodė: juk vistiek niekas nežinojo savo valandos.

Atsitiko taip, kad vieną po- pietę savo draugo bute miegų ir pažįstamų veidų vietoje užtikau enkavedistų. Tai buvo kvailas ir neatsargus vizitas, kuris pa- siibaigė tuo, kad po valandėlės mano naujaušiu, dar spaustuvės dažais kvepiančiu, proklamaci- jų pluoštas atsidūrė byloje ant stalo, o aš pats surištomis ran- komis — pasienį ant grindų. Tai įvyko taip greitai ir taip netikėtai, kad visi mano tokiam atvejui įsivaizdavusi ir suplanuo- ti išlaisvinimo galimūmą pa- sirodė ne tik neįvykdomi, bet tiesiog beverčiai. Jiems vietos nebuvo toje procedūroje. Jie man tiesiog į galvą neatėjo. Aš juos prisiminiau tik vėliau, kai jau susirietęs į kamuolį drybs- jau pasienį, o kitame kambario gale susimetę sargybinių ran- niai sau šnekučiavosi ir su pa- sigardžiu gyvūnų gėrė draugo spin- tojų surastų Havanos cigarečių aro-

matą, kuriuo dažnomis progno- mis vaišindavo visada mielas ir paslaugus Stasys, mėgdamas kartoti: "dabar tokių ir už pini- gus negausi". Tik tasai pažįsta- mų dūmų kvapas ir toji ramy- bė, kuri įsiviešpatavo vis tam- sėjanciam kambario po triukš- mingo suėmimo, padėjo man atsisukti iš laikino apstulbi- mo, bet kartų ir dar labiau įsi- sąmoninti visą padėties beviltsi- kumą. Nejaugi viskas buvo baig- ta?

Mano fantazija ėmė dirbti stebėtinu intensyvumu. Aš vis iš naujo ir iš naujo vaizduotėje kartodavau suėmimo procedūrą, kažkodėl ieškodamas joje ply- šių, pro kuriuos gal būtų buvę įmanoma pasprukti. Lyg tatau būty galėję ką nors pagelbėti. Ir vis nuo pradžios. Kaip aš pa- beldžiau i duris, kaip nelaukęs kvietimo įėjusiu vidun, kaip santykiai tarp vaikystės draugo Stasio ir manęs iš įsienėjimo buvo paremti familiariškumu, kaip atsisukau i čia pat sėdintį nepažįstamą, pusiau karišką, pusiau civiliai dėvintį, vyriškį, norėdamas pasiteirauti apie še- mininką ir nustečiau jo dešinio- jės pamatės nukreiptą i mane pistoletą... Kaip užpakaly iš- girdau plonu tasiu balsu rusiš- kai tariant "dar vienas pauks- telis" ir grįžtelėjęs pamaciau blyškų mažą vyriškio veidą, ku- ris artėjo prie manęs ir įžūliai šypsojosi. Kaip jo siauros lūpos čiulbėjo: "pasilgiai draugų, ba- landėli. Na, na, pakelk ranky- tes". Kaip jis stuktėrejo pisto- leto vamzdžiu man i alkūnę ir nelaukiant pakeltų balsu suuko: "greičiau!" Kaip aš dairiausi sumišęs tai i tą rėkiantį mažą blyškų žmogų, tai i sėdintį tykų ir atsiurų, kaip neišbaigtą medžio statulą, vyriškį, kuris gniaužė savo didžiulėje saujoje pistoletą.

Kvaila buvo juokauti tokiu momentu, kai rankos virš gal- vos, kai vamzdžio kiaušymė ties krūtine, kai kišenėje dega atsi- šaukimų pluoštas, bet aš kaž- kodėl pradėjau šypsotis. Auto- matiškai, be jokio tikslo ir, gal būt, prieš savo valią. Pagaliau, kas man kita heliko. Aš kaž- kodėl abejingai šypsojau net tuomet, kai tas smulkus vien- plaukis plono balso savininkas ėmė atseigioti mano apsiaustą, kai jis braukiojo savo smulki- mis rankomis man po krūtinę ir po blauzdas, kai jis kasiėjo savo vikrius, cigarečių dėmusi- nus rudintus, pirštus i kišenes. Aš akimis sekiojau jį prittupusį ir rūpestingai trūsantį aplink ma- ne išidėdamas net tokias smudkmenas, kaip jo žilų plau- kų srunga paaušy ir dabar pleis- kanas ant pečių. "Dabar jis traukia mano dokumentus" — spėliodavau iš jo rankų judesį.

"O dabar jis užčiuopė prokla- macijas". Ir kai staiga jis atsi- lošė, laikydamas rankoje smul- kiomis raidėmis išmargintų po- pierių krūvą ir ėmė šaukti "ka- pitone, ke, kapitone".

Italijos komunistų partijai gresia pavojus subyrėti i ske- veldras.

A. STRAZDAS.

net linksniau pasidarė, kad šaukdamas vyresnįjį tiek daug dėmesio jis skiria radiniui.

Iš gretimo kambario įėjo aukštąs, lieknas kariškis ir juo- du abu ilgai varė atsisaukimus, lygino juos su kaitais, šnibždėjo- si, žvilgčiojo i mane. Ir mano veidas vis dar, tur būt, buvo iškreiptas to nelemto šypsnio, nes aš mačiau, kai anas medi- nes, mane saugojęs, žmogus, le- tai perdėjo pistoletą iš dešinio- sios i kairiąją ir laisvosios ran- kos kumščiu drožė man i žan- dą, nutęsiamai, lyg kalbėjimas- jam būtų sudaręs sunkumą, su- švogždamas: "prisijuoksi dar- palauk..."

Ir tik po to smūgio pas mane atsirado baimė. Ir viskas iš kar- to paaiškėjo: kas bus toliau, kas laukia už tai, kaip pasibaig- s... Ir norėdamas būčiau nemo- kėjęs toliau juoktis. Aš dabar tik stovėjau apstulbęs ir maši- naliai atlikinėju visą, ką jie man įsakydavo: nuleisk rankas, vėsdas pavarde, amžius, užsi- ėmimas... Ir mano baimė to- lydžio augo. Gal būt, todėl, kad to mažučio siauralūpio vyro balsas buvo atsiuriamai dygus ir, rodėsi, perskros mane kiau- rai, o gal todėl, kad mane apėmė kažkokios sunkiai nusakomas nuo- vargis, kuris paralizavo jėgas. Su kiekvienu atsakymu aš vis bejėgiškesnis jaučiausi, nes man rodėsi, kad aš vis gliau ir gi- liau grimstu i bedugnį lūną ir kad mano sąnarius vis stipriau ir stipriau veržia be galo kietas ir nesutraukomas raištis. Mano visas dėmesys buvo sukaptas i rašančiojo pašelio viršūnę, kuri aiškiai kanceliarine rašyba br- žė bloknoto eilutę po eilutės ir kiekvienas jos brūkstelėjimas, rodėsi, žaidė mane iki pat gel- mių. Jeigu kas galėtų tą vir- šūnę sulaukyti...

Paskui jie surišo mano ran- kas ir liepė gultis. Aš tik dabar pastebėjau, kad užstalėję pa- sienį jau gulėjo žmogus. Jo rankos taip pat buvo surištos užpakaly ir jis vartėsi, negalė- damas surasti patogios pozici- jos. Jo drabužiai buvo kaimie- tiški. Jo veido aš nemaciau. Ir man labai nesinorėjo pajudėti iš vietos ir išsitiesti. Man ro- dėsi, kad blogiau už viską, kas ligi šiol buvo, tai tas atsiguli- mas. Ir aš nežinau, ką būčiau atidavęs, jeigu savo įsakymą jie būtų atšaukę. Aš delsiau vis dar kažko laukdamas ir man baisiai nesinorėjo sulenkti kojų ir atsi- klaupti ir paskui galvą padėti ant grindų. Bet tasai, kurį va- dino kapitonu, kuris dar žodžio nebuvo prataręs iki šiol ir ku- riam aš jaučiau truputį simpa- tijų, gal būt, dėl jo taisyklingų, švelnių veido bruožų ir liekno liemens, suriko balsu, kuris bai- siai nesiderino prie jo išvaiz- dos: "gulk tu toks ir toks..."

Ir lyg norėdamas išvengti to- lšgos atsigulimo procedūros, ku- ri visomis detalėmis mane gas- dino, aš kažkaip gniužūniskai susirangiau po savi ir buvau tylus ir nelaimingiausias žmo- gus pasauly.

Temo. Rudens vakaro prie- blanda savo nematomais pirštais švelniai glostė daiktus ir sienas.

Nenusakomai lėtai slinko minu- tės, o toji prieš valandėlę įvy- kusi suėmimo scena automatiš- kai sugrįždavo i mano smege- ninę, nors aš sąmoningai ban- dydavau išsiblaškyti ir įsiklau- syti, ką kalba kambario gale su- sėdę mūsų sargai, kaip trata, lyg įkirus senis, kažkur pasta- lytas laikrodis, kaip nuskamba- retų gatvės praevijų žingsniai, kaip nudarda sunkvežimis. Ji vis sugrįždavo ir aš vis ja iš naujo gyvenau, nesąmoningai kartodamas visas smulkmenas, jas modifikuodamas ir pratur- tindamas, lyg nuo to būtų pri- klausęs mano likimas. Ir aš vis ilgčiau sustodavau ties ta vie- ta, kur pirstoletu vamzdžio tuš- tuma nukypėjo i mane ir ties ta vieta aš staiga smogdavau tam mediniam žmogui i akis, kregždės vikrumu nerdavau at- gal ir užtrėkęs duris, pasileis- davau pakiemiais ir skersgat- viais. Aš žaibo greitumu nardy- davau kreivais, tašytomis plyto- mis grįstais, universiteto kie- mais, aš išvengdavau šūvių ir užsiglaudes senoj nišoj, išlauk- davau, kol pradudės besivijan- čių žingsniai. O prisipratus tuš- čiam akligatvy, aš katės gaju- mu rangydavau senais mūrais i viršų ir raudonais namų sto- gais aš pasiekdavau platų ir laisvą, kaip gyvenimas, Belmonto mišką.

Bet staigiu šalčio, nuskaudu- sios rankos ar sparnio pajuti- mu aš nukridavau iš tos pu- siau mirazinės svajonės i drėg- ną, jau kelintą dieną nekūrento kambario kampa ir, lyg perpil- tas lediniu vandeniu, susitrauk- davau savo vienišume ir trokš- davau įsigrįžti i grindis. Aš st- bėjau, kodėl nieko neįvyksta, esant tokiam gaivališkam norui. Kodėl aš nesutirpstu ir neįsiga- ruoju? Kodėl mano kūno mole- kulės negali prasiskverbti pro grindų molekules i dingtį tar- p jų? Kodėl aš dar jaučiu save? Kodėl mano riešus dar veržia raištis?

Ir kai aš vis taip automatiš- kai kartojau suėmimo sceną, kaip žuvus bučiuje, joje ieško- damas plyšių, o suradęs veršda- vau i laisvę ir čia pat sumuk- davau beviltsikame žinojime, kad tai tik išvargusios fantazi- jos pavėluotas klidėjimas ir kad viskas baigta, staiga pasi- girdo lėktuvo užšys. Metalinis, banguojantis galingas griaudi- mas, kuris vis stiprėdamas skli- do iš įbegalinės erdvės, virpino orą ir ardė tamąs. Ach, aš žino- juau, kad tai buvo tik vienas tu- nuolatinis vokiečių žvalgų, ku- rie beveik kiekvieną vakarą už- klysdavo iš netolimos pafrontės i mūsų miestą, išmesdami jo pakraščiuose agitačinius lape- lius ir retkarčiais vieną kitą pa- degamąją bombą. Su tais nepa- vojingais įbesibaigiančiais priešo vizitais gyvenimą buvo apsi- praitę ir mažą tebekreipė i juos dėmesio, nors aiariamas buvo skelbiamas iš įpročio. Ir dabar taip pat sustaugė viena, paskui kita ir trečia fabriko sirenos, o mano sargas kažkokiu įnagi- pradėjo daužyti vartuose paka- bintą suskilusį puodą.

(Bus daugiau)

Prof. VIKTORAS BIRŽISKA

PALAIMINTOS NESAMONĖS

(Tęsinys)

"Vadovo" autorių elementarios elgebros beveik visiškai ignorancijos dar vieną ryš- kų pavyzdį sudaro įvardo "progresija" (454 psl.) apibūdinimas. Žodyne "progre- sija" figūruoja, kaip "tolydinė laipsninė seka, eilė: aritmetinė, geometrinė". Kiek čia pasakytą nesamonių. Visų pirma, pro- gresija nesudaro jokios tolydinės sekos, nes perėjimas iš vieno progresijos nario i gretimą kiti reikalingas baigtinio šuolio, ir tarp dviejų gretimų progresijos narių atsiranda spraga. Tad progresijos išreiš- kiamą skaičių seka yra trūki, t. y. netoly- dinė. Antra, aritmetinė progresija nieku būdu nesudaro laipsninės sekos, kuria ga- li būti geometrinė progresija, ir tai tik spe- cialiais atvejais. Laipsninės sekos vardas tinka visoms transcendentinėms progresi- joms; bet apie tokių progresijų buvimą gerb. p.p. kalbininkai, tur būt, nieko nėra girdėję. Šiąją progą pravartu jiems būtų

suzinoti, kad transcendentinės progresijas gvildeno "Anykščių šilelio" autorius vys- kupas Antanas Baranuskas, šiuo klau- simu 1897 m. išspausdinęs knygutę, pava- dintą "O progresji transcendentalej czyli o skali ir siach umyslu ludzkiego". Trečia, ir aritmetinė ir geometrinė progresija yra seka, bet nieku būdu ne eilė. Sekos nariai, sudaromi pagal tam tikrą dėsnį ir ne būti- nai sudedami, dalinėjami sumoms sudaryti, imant pirmąjį sekos narį, dviejų pirmų- jų narių sumą, trijų pirmųjų narių sumą ir t.t., kas yra būdinga eilėms arba eilu- tėms, kaip matematikų įprasta eilės va- dinti. Aritmetinė progresija užrašoma pvz. šiaip $1, 2, 3, 4, 5, 6, \dots$, o atitinkamoji eil- utė: $1+2+3+4+5, \dots$ kas dar kartą pa- rodo, kad progresija nėra eilė (eilutė). Pagaliau keista, kodėl "Vadovo" autoriai nepaminėjo aritmetinės ir geometrinės progresijų seniai matematikų vartojamų lietuviškų pakeitų: skituminė (aritmeti- nė) ir kartotinė (geometrinė) progresija. Nesupranta "Vadovo" autoriai progresi- jos sąvokos, nesuprantamas jiems ir loga- ritmas, kuris nusakomas (psl. 361), kaip

"ypatingos skaičiuojamosios sistemos skai- čius". Visų pirma, įvardas logaritmas, be mūrodimos, kad turima galvoje skaičiaus logaritmas, reiškia tik vartojamo matema- tikoj simbolio "log" arba "lg" arba "Lg" nesutrupintą pavadinimą. Tad identifi- kuoti jį su kažin kokių "ypatingos" sis- temos skaičiumi yra tik nesamone. O skai- čiaus logaritmas duotuojui pagrindu yra laipsnis, kuriuo reikia pakelti pagrindas, norint tuo būdu sudaryti duotąjį skaičių. Šį laipsnį atitinka laipsnio rodiklis, kuris ir sudaro ieškomąjį duotąjį skaičiaus lo- garitmą. Tik ligūsta vaizduotė sugebėjo logaritmą — simbolį — priskirti prie tik "Vadovo" autoriams žinomoms paslaptingos "skaičiuojamosios sistemos" skaičių. Pa- mėginimas aiškinti patiems nesuprantamus terminus yra būdingas "Vadovo" auto- riams; tad nenoromis kyla klausimas: ko- kio tikslo siekiama, klaidinant skaityto- jus tokiu įvardu absurdiškais apibūdi- niais, kurie patiems "Vadovo" autoriams yra visai svetimi ir nesuprantami?

Kopdami ir toliau matematikos kopėčių pakopomis aukštyn, "Vadovo" žodyne ran-

dame ir geometrijos ir trigonometrijos įvardų beprasmiškų apibūdinimų ištisą spiečių. Vargšė trigonometrija (psl. 558) vietoj tik "trikampi matavimu ir skaičia- vimu", ir tuo būdu "Vadovo" autoriai ją grąžino i jos kūdikystės lopšį. O šis kūdi- kis jau yra tik 1700 metų amžiaus, ir se- niai virto specialiu funkcių (pavadinų) argumentu — kampo, išreikšto radianais, ar atitinkamo skritulio sektoriaus ploto sinusų, kosinusų, tangensų ir kotangensų) sąvaybių ir nustatancijų tas sąvaybes dėsnių tyrimo mokslu, kurio vienas iš daugelio pritaikymų yra trikampių matavimas ir skaičiavimas. Nesunku suprasti, kodėl "Vadovo" autoriai pasitenkino aukščiau pakartotu naiviu, archaišku trigonometri- jos mokslo apibūdinimu: tuo būdu jie pa- sirinko paprasčiausią ir lengviausią kelią, išvertė iš graikų kalbos pažodžiui žodį tri- gonometriją (gr. trigonon — trikampis ir metro — matuojau) ir vertimą yra paver- tę trigonometrijos apibrėžtimi. Panašiu keliu eidami, jie ir geometriją (gr. ge — žemė ir metrein — matuoti) būtų turėję laikyti "žemės matavimo mokslu", iškrei-

pę tuo būdu moderniosios geometrijos prasme; tačiau pasirodė, kad įvardo "geo- metrija" žodyne pasigenda. Ir tai dėl labai aiškios priežasties: abėcėlės tvarka prieš geometriją turi būti įvardas geode- zija, kurią autoriai, išskirdami šiuo būdu iš geodezijos vadinamąją aukštąją geode- ziją — mokslą apie žemės paviršiaus tik- rąją formą — nevisai griežtai apibrėžia (psl. 264), kaip "žemės matavimo moks- lą". Tad tinkas, "Vadovo" kūrėjų nuomo- ne, geometrijai apibūdinimas, sudaras ge- ometrijos vertimą pažodžiui, buvo jau su- naudotas geodezijos apibrėžčiai, ir nepa- togu buvo jis pakartoti visai skirtingam mokslui, kurį sudaro geometrija, definuo- ti. Tuo būdu geometrija virto "dvasia be vietos" žodyne, "Vadovo" autoriams nesu- gebėjus šio mokslo apie erdvės sąvaybes ir nusakančius šias sąvaybes dėsnius apibrė- ti modernia prasme.

(Bus daugiau)

Dievas dovanoja, vyrai užmiršta, bet moterys visada atsimena.

VASARIO 16-SIOS IŠVAKARĖSĖ

Griežtinkime kovą už laisvę

Tai visų mūsų, šiapus geležinės uždangos esančių lietuvių, vyriausias dienos įsakymas. Iš vyrų, kurie andai, prieš 33 metus, paskelbė Lietuvą laisvę ir nepriklausomybę pakylančią, mažą beliko gyvų, tačiau pati tiesa tvarka kaip šviesybus ūkanų. Žodis tapo kūnu, nes jį parėmė visi galvoti ir kovoti pajėgia lietuviai. Ak, ir mes esame pašaukti geram palikuonių atminimui, bet viskas priklauso nuo vienos smulkmenėlės: ar mes išgalime galvoti ir kovoti kaip mūsų pirmtakai?

Baisių ir išdrįsti prie anapus kovojančių brolių gretinimui: šiapus lietuvis sotus, kai anapus kolchozose (tiksliau: Stalino baudžiaviniuose ūkiuose ar prievartos darbų stovyklose; tūkstančiai mirė, tūkstančiai miršta); šiapus darbas užtikrina ramybę senatvę, kai anapus dažnai mirtis — vienintelis gyvenimo troškimas... Jei anapus iš tikro būtų taikomas Stalino konstitucijos nuostatas, nusizengusius baudžius aukščiausia baudmės forma, būtent — ištrėtimu iš Sovietų Sąjungos teritorijos, į šiapus subėgtų visos tautos, teliktų Stalinas, jo artinieji — suokabininkai ir slaptoji policija su tolygiai piktais žmonėmis žudyti šunimis. Bet keliai į Vakarų uždaryti, ir laisvę tegali pargyžinti ant laisvųjų durčių asmenų.

Už okupuotos tėvynės vargą ir kanciją, už anapus pasiliktųjų tėvų, brolių ir giminių aimaną, kovą ir šurpą mirti, prisipažinkime, lygia greta atsakomingas ir Stalinas, ir mes patys. Kam — ar ne Stalino naudai? — mūsų nevisuomeniškumas, mūsų susmulkinimas, mūsų rietenos, mūsų noras paėsti ir išimigoti, visiška nesuprantant, kad visa tai yra tariamos gėrybės, nes prieš jas beldžiasi į vartus.

Tai joks graudėnimas, kurį mėgsta atsisaukti pagalbon visų grynojo meno ir savęs apgaulinėjimo, atseit — gyvenimo bet kuria kaina šalininkai. Tai maža garbingos nuojautos pakūždėtas išrašas ir istorijos, kuria šaltai ir nesališkai surašys būsimo kartos.

Kaip surinkti \$100,000?

Tai turėtų rūpėti ne vien Tautos Fondo Valdytojiui, senam kovotojui ir Vasario 16-tosios deklarantui prof. Kaminskui, bet kiekvienam šiapus esančiam lietuviui. Turėtų, bet ar rūpi? Visi esame su nuodėme. Kiti įsėis, ypač dalis tremtinių, kurie savo nevalybumui pridengti skubūs senąja emigracija pakaltinti. O, kad įsėistų 6 ar dešimt iš šimto! Su rimtai įsėidusiu galima kalbėtis ir abipusiškai

išsiaiškinti. Bet mes ir įžeisti įpratome jautis liaupsinami. Čia nereikia aukštosios matematikos, čia galima apseiti su trečiojo skyriaus aritmetika:

— 10,000 tremtinių (JAV, Kanadą, D. Britaniją ir kt. šalis įskaitytinai) dirba ir, jei kiekvienas per metus atiduotų tėvynei bent 10 dolerių skolos, kokia būtų gauta suma?

Mums mokytojais kovoje už laisvę tebūnie... žydai. Milijonieriai ir skudurninkai, rabinai ir bedieviai, Amerikoje ir bet kur kitur. Jie savo spaudoje su nepaslinkiais elgėsi kaip mokytojas su nedoru papročiu vaiku. Kas pareigos netesėjo, buvo įspėtas, kai ir to nepaisė, jis skelbtas viešai. Ak, graži anarchistų priemonė... tautinei drausmei atstatyti. Sveikieji, ar šiaip ar taip bekalbėsime, turi būti išskirti iš gyvais mirusių. Kol neturime laisvės paso, kuriam būtų įrašoma kiekviena auka Tautos Fondui, bandykime visų kitių priemonių. Baisių ligą tegali baisyti vaistas išgydyti — tokį patarimą randame "Hamberle". Šiandien šalikėlių nebėra: arba su tauta, arba prieš ją!

Lauk Kremliaus bendra-keleivius

Riba tarp sąmoningų Stalino agentų ir Lietuvos laisvei netalkinjančių lietuvių sunku išvesti. Mūsų neveiklumas geriausias komunistinės agresijos taktinis. Taigi piketavimas piketavimu, bet ar ne laikas ir griežtesnių priemonių griebtis. Mano manymu, kam tušti ginčai su Kremliaus "Vilniumi" ir Stalino budelių "Laisve" (taupykime pagaliau laikraščius kiltis prasmingems niems dalykams: kas apsi-sprendė). Nuo šandien visuotinis boikotas organizacijoms, kurios nesiūgia Lietuvos laisvės atstatymo kovon.

Šičia kiekviena kolonija reikalą turi gerai iširti, dar kartą atsklausti ir skelbti visų Vakarų esančių kovos lietuvių žiniai. Su komunistuojančiais elgtis kaip su raupuotaisiais: nei jų pažįstame, nei jų matome, nei jų gailimės (budelio taktininkai jokie žmoniškumo nuostatai nevalia taikyti). Nuo šandien Vilnius ar Laisvės prenumeravimas tebūna tolygu komunistų partijos bileto viešam demonstravimui.

Pasveikinkime kovos bičiulius

Duokime žinoti, kad jų žygis yra visų laisvųjų veiksmas, jų iniciatyva — palaiminta didelio ryžto pradžia. Kas jau kas, bet Atlanto pakrančių lietuviai turi pasveikinti New Yorko aerodromo darbininkus, kurie atsisakė iškrauti iš Sovietų Sąjungos atgabentus kailinius. Pasveikintini uostų dar-

Kviečiami lietuviai profesoriai

Unesco personalo sudarymo biuras yra kreipėsi į atitinkamas lietuvių įstaigas su prašymu jam pranešti pavardes ir adresus lietuvių profesorių, ypač specialistų ekonominiais, socialiniais ir pedagoginiais klausimais. Mat, UNESCO nori turėti sąrašą asmenų, kurie eventualiai galėtų būti kviečiami nuo 6 mėn. iki 2 metų ekspertais auklėjimo ir mokslinio tyrimo reikalams tam atvejui, kada bus vykdomas JT techninės pagalbos planas.

Minėtieji asmenys kviečiami tuojau atsitiesti savo vardą, pavardę, mokslo ir tarnybos laipsnį nurodymus, taip pat savo adresą Lietuvos Profesorių Dr. Amerikoje Valdybai (1836 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill.). Ji sudarys sąrašą ir jį pasiųs anoms įstaigoms. LPDA Valdyba

bininkai, kurie nekrovė iš laivų kailių ir kumpių, kuriuos Kremlius siunčia į JAV ūkinės diversijos tikslu, atseit — išstumti iš rinkos vietos gaminių ir prisimedžioti dolerių prievalstybinei veiklai. Didelė garbė ir šlovė Brooklyno laivų statybos darbininkams, kurie atsisakė komunistinės Lenkijos laivų taisyti.

Sąmoningų ir organizuotų JAV darbininkų žygis yra taiklus kaip šūvis, jų veiksmas, kaip saulė rytmetį, nušviečia Wall Streeto (o juo labiau D. Britanijos kapitalistų) gobšumą ir politinio bukumo miglą.

Laisvos kovos krivulė tesklinda

vis plačiau ir greičiau, tegu lemiamojo mūšio prieš komunizmą reikalas prigyja visų šalių masėse. Šitam reikalui pagyvinti visos priemonės naudotina, ir viena iš jų — antikomunistinės veiklos ženkliai, lipdinti ant laišku.

Berlyno blokados metu vakarinėse Vokietijos zonose buvo įvestas priedas "aukos Berlynui". Mūsų tėvynė nebe blokados gniaužiama, bet jau raudonojo fašisto nukryžiuoti ir dar smaugiamo. Ar mes pasyškstėsim tautai vienet-vieneto? Iš centų susidarys parama Tautos Fondui. Be to, gi ženklas svilina akis. Artėja Velykos kai net ir labiausiai pasimetę giminės ir pažįstami bando susisaukti šventiniais pasveikinimais. Ar neįmanu įsipareigoti šit kam — nei vieno laiško be cento Tautos Fondui!

Antikomunistinės veiklos ženkliai išleidimu ir paskleidimu turėtų susirūpinti Amerikos Lietuvių Taryba ar jos pavesę dalininkai. Ženkliai turi būti išraiškūs ir tik menininkų paruošti. Skelkime okupuotos tėvynės pasipriešinimą komunizmui anapus geležinės uždangos, o tai kovai pritarimą ir talką šiapus, visur ir visada. Te prieš kiekvieną mūsų žodį, ir prieš kiekvieną veiksmą atsiveria akiratis, kuriame regėti Vasario 16-tosios deklaracijos žodžiai, maža sūti, menkai pasirėdę, bet su valia laimėti akys ir menku ginklu rankose, per pusnis, purvą ir gruodą pirmyn besiveržią primųjų kovų už Lietuvos laisvę savanoriai-kūrėjai ir šių dienų partizanai.

J. Cicėnas

"NAUJENAS" skaito visų srovų žmonės: darbininkai, biznieri, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

DIRBKIME LIETUVAI IR VANRGSTANTIEMS BROLIAMS

Šio pirmadienio vakare 7-8 val. Sophie Barcus radijo programoj buvo skirta laiko Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 33-čiosioms metinėms paminėti. Minėjimas gražiai praėjo. Tuo metu kalbėjo Nora Gugienė, dainavo operos solistė A. Dambauskaitė ir Dr. P. Grigaitis.

Dr. Grigaitis, kreipdamasis į Chicago lietuvių, tarp kitko, jiems priminė 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Tarybos narių pasirašytą aktą, skelbiantį atstatantį demokratinius pagrindus sutvarkytą nepriklausomą Lietuvos valstybę. Pagal tą aktą, Lietuva, valdoma pačių žmonių, turėjo tvarkytis demokratiniiais pagrindais — panašiai kaip Jungtinės Valstybės. Lietuva gyveno nepriklausomą gyvenimą, nors buvo ir nesklandumų. Tačiau Lietuvai kelią į geresnę ateitį užkirtė Rusijos bolševikai, prijungę ją prie savo imperijos, sulaužydami visus savo pažadus ir tarptautines sutartis. Amerikos valdžia pasmerkę nedorą Maskvos darbą ir pasakė, kad Lietuva bus laisva.

Lietuva ir šandien, deja, tebėra pavergta, o jos žmonės persekiojami ir žudomi. Dalis turėjo, gelbėdamiesi gyvybę, bėgti į Vakarų, o po sunkaus vargo, dalis jų galėjo atvykti į JAV. "Mes, senieji amerikiečiai, sveikiname šiuos naujus ateivius, mūsų brolius ir seseris, ir džiaugiamės, kad jiems pavyko iš to bolševiko pragaro pasprukti", pasakė Dr. Grigaitis. Jis pa-

reiskė, jog yra skaudu, kada žmonės kenčia Lietuvoje ir baisesiose Sibiro koncentracijos stovyklose.

Toliau Dr. P. Grigaitis kalbėjo: "Amerikos Lietuvių Taryba, kurioje susivienijo visos patriotinės Amerikos lietuvių srovės, jau dešimt metų dirba, kad Lietuvai būtų grąžinta laisvė. Jos vardu aš kviečiu kiekvieną jūsų dėtis prie šito darbo.

Mums pritaria Amerikos valdžia, kuri, kaip jau visi žinote, mobilizuoja visas šio krašto jėgas pasaulio laisvei apginti nuo bolševizmo.

Tad visi lietuviai, kuriems brangi mūsų tėvų žemė Lietuva, paremkite Amerikos Lietuvių Tarybos pastangas.

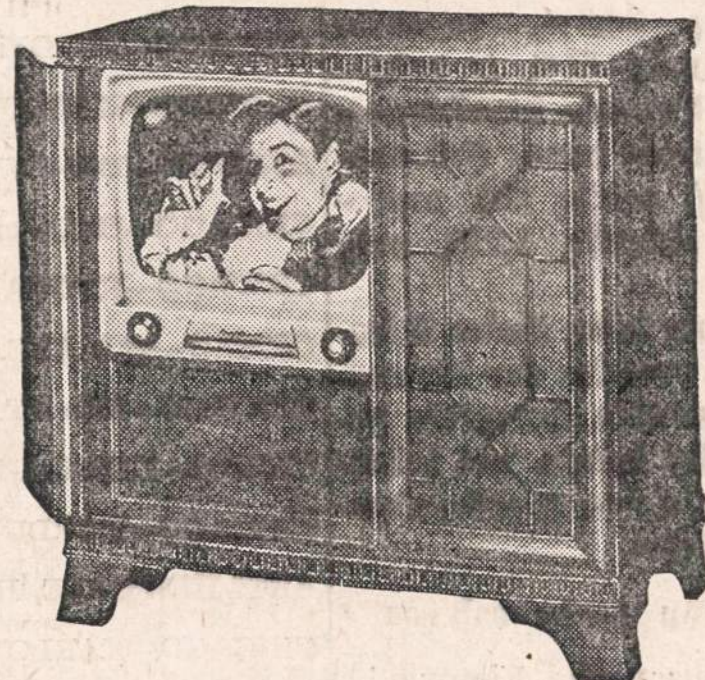
Vakar trejetas tūkstančių čekiečių jau aukoją Lietuvos laisvinimo reikalui. Aš kreipiuosi į tuos, kurie dėl vienos ar kitos kliūtis negalėjo tame susirinkime dalyvauti, ir prašau juos taip pat duoti savo auką. Kreipiuosi ypač į lietuvių biznierių ir profesionalus. Būkite dosnūs šiam kilniam reikalui. Nėra šventesnio dalyko, kaip padėti vargantiesiems savo broliams. Dirbkime ir kovokime, kad greičiau mūsų tėvynę Lietuvą nusikratytų žiauraus komunizmo jungo ir atsistatytų kaip laisva, nepriklausoma ir demokratinė Respublika".

"NAUJENOS" SPAUSDINA KNYGAS, PLAKATUS IR ATLIKIA IVAIRIUS SPAUDOS DARBUS

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 So. Halsted St. Tel. Calumet 5-4591

Vasario mėn. žinomas metinis didžiųjų Televizijos aparatų pardavimas prasidėjo. Visi yra 1951 metų modeliai, 337 setus pardavus 10%, 20% ir 40% nuolaidomis. Visi krašte išgarsėję išdirbiniai, o jų kainos tokios baisios, kad mes net nedrįsime išvardinti gamintojų vardų! Jeigu Tamsta norėjai nusipirkti TV setą su nuolaidomis, štai Tamstai yra proga gerai pirkti ir TIKRAI SUTAUPYTI!!!

Pas Budriką yra įvairiausio dydžio 10"-12½"-14" skrynai. Paveikslu taip pat 16"-19"-20" Philco, Raytheon, Admiral, Zenith, General Electric, RCA-Victor, Dumont, Crosley, Traveler ir daugelis kitų. Viskas yra sumarkinuota.

Gerai žinomas 10" televizijos setas kainuoja tik... \$6900
Mažas 7" televizijos setas galima įsigyti už... \$4900
Dumont 12½" console už... \$18900
14" Televizijos setas už... \$17900
16" Televizijos setas už... \$16900
16" Console Televizijos setas už... \$19900

Televizijos, radijo ir fonografo kombinacijas galima gauti už \$19900 ir brangesnių.
16" Televizija su automatišku fonografu ir radijo kombinacija labai puikiame kabinete už... \$24500

Siame pardavime taip pat yra mažų radijų, tekinuojančių tik \$10. Budriko yra pati didžiausioji Televizijos parduotuvė Pietų Chicagoje, 3241 S. Halsted St. Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

TAUPYKITE ATEIČIAI

Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR — kiekvieno taupomo indėliai yra apdrausti iki \$10,000 by an agency of the U. S. Government.
KUR — visada buvo ir yra išmokama aukšta dividendas visiems mūsų taupytojams.
TURTAS VIRŠ 6 MILIJONŲ 100 TŪKSTANČIŲ DOLERIŲ.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GRovehill 6-7575

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone RRepublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Pirma kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Comodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
Beverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. L. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: PULLMAN 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser. Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas Yards 7-4787
Namų Tel. Prospect 6-1930
Jei neatsiliepia vartūniniui telefonai, Saikite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas Yards 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiadi. ir sekmadi. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antradi., Ketvirtadi. ir
Penktadi. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treči. ir Šeštadi. tikrai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. Yards 7-7772

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35th gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien, Šeštadi. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vak. Šeštadi. nuo 2-4 p. p.
Trečiadi. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REmpublic 7-9199

Ofiso ir Namų Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį
Emerg. Tel. KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antradi., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3-5 v. v.
Penktadi. 3:30-5 v. v. Šešt. 3:30-6 v. v.

"NAUJENOS" — Lietuvių Visuomenės Kultūros Tvirtovė.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treči., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VINcennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso tel.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. tel.: Comodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Tdečiadi. ir Sekmadi.

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsiliepia saukite —
RES. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 30 metų praktikas
jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skausdėjimo, svajimo arba nemigimo, nervutumo, skaudama akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipia į mokyklos vaikus.
Vaziuoja į namus.
Val.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 v. v. Šeštadieniais iki 6 valandos vakare. Serėdomis uždaryta visą dieną, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone Yards 7-1373

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite siūlo įverti ir adata, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užkeikit pasitarti pas Dr. Michel — nieko neturime.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas Yards 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Gerai patarnavimas.
Kalba lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinus
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinų Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien, išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

VISKO UŽTEKTINGAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai valkūdamas.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEley 3-4711

"NAUJENAS" skaito visų srovų žmonės: darbininkai, biznieri, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois
Telefonas Virginia 7-7747
JOHN A. KAZANAUSKAS, Presidentas

Pradėk taupyti šandien!

KIEKVIENO TAUPYTOJO SASKAITA APDRAUSTA IKI \$10,000

FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
INSURED
UP TO \$10,000
FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO GRIOVIMAS IR ŪKININKŲ NAIKINIMAS

(Agronomų Memorandumas genocido reikalui)

Lietuvių Agronomų Sąjungos, Valdyba Chicagoje įteikė Lietuvos Konsului memorandumą, kuriame plačiai nušvietė, kaip okupantai rusai komunistai naikina Lietuvos ūkininkiją, žemės ūkio specialistus ir griauja žemės ūkį.

Mūsų atstovybė Washingtono padarė šio rašto angliską vertimą ir, reikia manyti, patieks atitinkamoms įstaigoms genocido bylai nušviesti.

Žemiau paduodama pagrindinės mintys kalbamo memorandumo.

Caristinė Rusija buvo pasiryžusi lietuvių tautą fiziniškai ir tautiniai neutralizuoti. Nuo 1863 m. sukilimo prasidėjo lietuvių trėmimas į Sibirą ir gabenimas rusų kolonizacijai Lietuva. Tautinei samonei nuslopinti buvo uždraustas lietuviškas raštas. Lietuviai nenurimo, vedė viešą ir slapta kovą prieš okupantus, ir ją laimėjo. Sakoma, kad prie lietuviškos spaudos atgavimo prisidėjo ir Vilniaus generalgubernatorius, kuris savo raporte carui užtikrino, kad lietuvių tauta, sparčiai miršta nuo džiovos ir kitų ligų ir kaipo tautinis vienetas nepavojingas rusų imperijai.

Po Nepriklausomybės atgavimo, Lietuva pradėjo visais atžvilgiais atsigauti. Per 22 metus nepriklausomo gyvenimo, Lietuvos žemės ūkis padarė tokią pažangą, kad jis galėjo susilyginti su kitais Europos kraštais. Svarbų vaidmenį atliko žemės reforma, kaimų išskirstymas į vienkiemus, nusauginimo darbai ir nusauginių plotų sukurimas.

Išsivystę gyvulininkystė, pakilo žemės derlingumas ir kraštas pakeitė savo vaizdą.

Buvo paruoštas nemažas skaičius agronomų ir kitų žemės ūkio specialistų, kurie padėjo ūkininkams sukurti stiprius kooperatyvus ir per juos tiesiogiai realizuoti savo produktus užsienioose ir įsigyti ūkiui reikalingas mašinas ir kitus reikmenis.

Rusai komunistai, okupavę kraštą 1940 m., carų pastangas Lietuvai sunaikinti pasiryžę šimteriopai padidinti.

Nacionalizacija

Pirmas smūgis Lietuvos ūkininkams buvo suduotas paskelbus žemės nacionalizavimo įstatymą. Visi ūkininkai — žemės savininkai buvo paskelbti tik jos valdytojai. Nusavybės teisę pasiemė valdžia.

Komunistinė žemės reforma

Rusai, norėdami pasirodyti smulkesniems ūkininkams geresniais negu buvusi Lietuvos valdžia, per kelis mėnesius žemės reformą dar pagilino. Didžiausią normą jie paliko 30 ha. Atimtą žemę išdalino norintiems ją gauti. Bet tai buvo ne žemės reforma, o propagandinis triukas. Sklypai buvo atimtuojami iš akies, arba su virve, ar net paprastais žingsniais. Matavimo darbas atlikti nebereikėjo nė matininkų, nes tą padarė mažai raštingų žmonių komunistuojantis komitetas. Naujakuriams neleido statyti trobesių ant gautų sklypų, bet jie buvo talpinami bendrai pas buvusius savininkus.

Okupacijos pradžioje oficialiai buvo draudžiama kalbėti apie ūkininkų suvarymą į kolchozus, bet tas buvo tik dėl alkių apdumimo. Vadovybė turėjo kitas informacijas iš Maskvos. Pvz. jau 1941 m. agronomų suvažiavime patikimus asmenis pasikvietė ir atskirą kambarį, žemės reformos direktorius žukauskas pasakė:

—Ši reforma yra laikinis reikalas, ir anksčiau ar vėliau visi Lietuvos ūkininkai bus suvaryti į kolchozus.

Todėl 1944-45 metais, kai sugrįžę komunistai vėl pradėjo

įgyvendinti savo pirmosios žemės reformos planus, nebesurado užtektinai žmonių, norinčių Lietuvos žemės ūkio — JJ čių žemę dirbti, kuri tuo būdu pasiliko dirvonuoti.

Teroras ir deportacijos.

Kaip žinome, Sovietų Sąjungoje oficialiai viskas daroma lyg tai "savanoriškai". Kad to "savanoriškumo" būtų galima pasiekti, komunistų partija ir valdžia teroru pašalina visas kliūtis. Pirmoje eilėje jie stengiasi pašalinti arba sunaikinti aktyvesnį elementą — inteligentiją. Lietuvoje šiuos savo metodus jie taip pat pritaikė 1941 m. birželio 15-22 dienomis, jie išvežė rusų agronomus ir žemės ūkio Akademijos profesorius:

1. Buvusį Lietuvos prezidentą agr. A. Stulginskį.
2. Švietimo ministrą prof. agr. J. Tankūną.
3. Žemės ūkio Akademijos rektorių prof. V. Vilkaity.
4. Žemės ūkio departamento direktorių agr. V. Tiskų.
5. Žemės ūkio rūmų direktorių agr. S. Jakubauską.
6. Akc. Bendrovės "Maistas" vyr. agr. J. Talat-Kelpšą.
7. Tauragės apskrities agronomą V. Orentą.
8. Utenos apskrities agronomą K. Statulevičių.
9. Marijampolės apskrities agr. V. Labalaukį.
10. Rokiškio apskrities agronomą A. Šadeikį.
11. Mažeikių apskrities agronomą A. Laimų.
12. Panevėžio Apygardos agr. A. Vienožinskį.
13. Panemunėlio linų fabriko direktorių agr. L. Jasėną.
14. Papilės rajono agronomą D. Vasarevičių.
15. Pasvalio rajono agronomą K. Leinartą.
16. Joniškio rajono agr. Butavičių.
17. Telšių Apygardos agronomą VI. Rusteiką.
18. Dotnuvos ŽŪA prof. J. Stanišauską.
19. Dotnuvos ŽŪA lektorių agr. V. Žemaitį.
20. Žielių žemės ūkio mokyklos mok. agr. St. Vasarevičių.
21. Joniškio žemės ūkio mokyklos vedėją agr. A. Steikūną.
22. Namų ūkio instruktore agr. Veitienę.
23. Vėprie žemės ūkio mokyklos mokytoją agr. P. Strazdą.
24. Vėprie žemės ūkio mokyklos mokytoją agr. T. Strazdienę.
25. Krakų rajono agronomą V. Kundrotą.
26. Ūkininką agr. Stankūną.
27. Agronomą Klungevičių.
28. Ūkininką agr. Sirutį.
29. Agronomų Sąjungos valdybos narį agr. Valadką.
30. Agronomas Laukis nuteistas 10 metų kalėjimo.

Reikia pažymėti, kad šie nelaimingieji buvo išvežti dažniausiai su šeimomis. Be agronomų buvo išvežta eilė kitų žemės ūkio specialistų: veterinarijos gydytojų kultūrtechnikų, matematikų, pienininkų ir t. t. Daugiausia nukentėjo ūkininkai. Per pirmąjį vežimą jų buvo išvežta apie 15,000.

Visi gyventojai, kurie buvo paliešti komunistinių reformų per žemės, namų, įmonių nusauginimą ar atleisti iš atsakomųjų pareigų buvo surašyti į nepatikimų "liaudies priešų" sąrašą. Tokių kandidatų į Sibirą buvo surašyta apie 700,000. Prasidėjus vokiečių-rusų karui ir komunistams skubiai bėgant iš Lietuvos, tų sąrašų nebespėta išgabenti ar sunaikinti, ir jie vėliau buvo surasti. Pagal dabartinių metu turimas žinias, tas trėmimo "planas" yra jau įvykdytas.

Teroras buvo vykdomas ir kitais būdais. Pvz. rašytojui agr. B. Gaidžiūnui okupuoto pastažie žemės ūkio ministeris pranešė, kad jis netinka niekam kitam kaip tik fiziniam darbiui. Agronomą K. Jacevičių, buvusį Pienocentro direktorių, įsikvietė į NKVD majoras Uš ispėjo, kad jis Sovietų Sąjungoje jokio atsakomingo darbo negausių, jei nesutiksias slapta bendram darbui su NKVD — policija. Abu čia suminėti asmenys greitai buvo atleisti iš darbo ir turėjo slapstytis. Tokių pavyzdžių yra visa eilė.

Ūkininkų sunaikinimas

Kaip pačioje Rusijoje, taip ir okupuotose kraštuose, komunistai vartojo ir dabar tebevar-

toja tą patį principą, būtent pirmiausia ūkininkai apiplėšiami, toliau jie padaromi neišimokančiais skolininkais valstybei, o vėliau "savanoriškai" įjungiami į kolchozus. Brutaliausias būdas vartojamas atlikti taip vadinamam ūkininkų "nubuožinimui". Nepatiki mas šioje procedūroje ūkininkas iš pradžių kuo nors apkaltinamas, iš esmės visai nepagrįstai, pramanytai ar aiškiai tendencingai, po to jis sulaukia komunistinių pareigūnų, kurie viską iš jo atima.

Bolševikinė sistema visi individualūs ūkiai apdedami progresyviais mokesčiais — ne tik už naudojamą žemę, bet ir už gyvulius. Net ir labai intensyvus ūkis tų prievolių praktiškai negali atlikti. Pirmais metais ūkininkai dar stengiasi sumokėti mokesčius, parduodami gyvulus, antrais likviduodami padargus ir rūbus, o vėliau palikę be turto, klausio komunistų prievartos ir eina valstybinę baudžiamą atlikti į kolchozus.

Kolektivizacija ir trobesių perkėlimas

Pagal gaunamą iš Lietuvos komunistinę spaudą, ūkių kolektivizacija ten jau baigiamas įgyvendinti. Paskutinis smūgis ūkininkijai sunaikinti yra vykdomas perkėlimas į trobesius iš vienkienius ir kaimus, sudaromus prie kolchozų.

Lietuvos ūkininkas buvo vakarų Europos kultūros žmogus. Jis mėgo pats ūkininkauti ir savo žemę, savo gyvulius matyti kas dieną. Kolektyvinio ūkininkavimo forma jam buvo ir yra svetima. Tik sovietinė, policinė valstybė vienkieniuose gyvenančių žmonių negali sušnipinėti, tad varo juos prievarta ir kaimus, kur atsistūti kolonistai rusai kontroliuoja ne tik ką žmonės kalba, bet ir ką jie galvoja.

Kolchozai—gyvulininkystės žlugdytojai

Pagal Stalino žodžius po komunistinio perversmo Rusijoje buvo sunaikinti inteligentija ir gyvuliai. Čia galima pažymėti, kad po 33 komunistinio valdymo metų Rusijoje gyvulių ūkis nebuvo pasiekęs net 1913 metų lygio. 1946 metais komunistinė spauda paduoda šiuos gyvulių sumažėjimo procentus Lietuvoje: arkliai 39,3%, raguočių 50,3%, kiaulių 61% ir avių—45%. 1939 metais nepriklausomoje Lietuvoje buvo: (tūkstančiais štuks) arkliai 563, raguočių 1,200, kiaulių 1,192, avių 1,280.

Vėlyvesnių laikų žinios iš komunistinės spaudos dar liudsnai vaizdą skelbia. Sumažėję gyvulių skaičiai byloja, kad kolektyviniai ūkiai yra gyvulininkystės žlugdytojai.

Agronomų darbo sąlygos

Nepriklausomoje Lietuvoje agronomai dėjo visas pastangas ūkininkų gėrbūviui pakelti, o okupuotoje Lietuvoje stengiamasi juos kuo greičiausiai sunaikinti. Komunistų aktyse agronomai tapo nepatikimais piliečiais ir buvo tremiami į Sibirą, arba į kitas respublikas "žinių pagilinti". Agronomų darbo sąlygos diametraliai pasikeitė blo-giojon pusėn.

Artinantis antrai komunistų okupacijai, kad nelikus Lietuvos ūkio duobkasiams išsivengus savo fizinio sunaikinimo, eilę agronomų, buvo priversti iš savo krašto pasitraukti ir tremti.

Pirmoji pagalba nuo atominės bombos

Chicago Raudonasis Kryžius pradėjo dalinti civilinės gynybos organizacijoms knygele, kurioje surašyti patarimai pirmajai pagalbai teikti nukentėjusiems nuo atominės bombos sprogdimo.

Knygelėje pažymima, jog svarbiausi sužeidimai kilsiu nuo nudegimų ir žaizdų, bet, priešingai plačiosios visuomenės įsitikinimui, maža pavojaus tesą nuo radiacijos.

100,000 Chicago's viešųjų mokyklų mokinių teikiama šios pirmosios pagalbos žinios.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

65 TIKRUS BARGENUS PADUODA

JOHN O. SYKORA
REALTOR

2411 So. 52nd Avenue, Cicero
NEVELUOKITE! MATYKITE JUOS SIANDIEN!

CHICAGO—MAPLEWOOD arti DIVISION 6 flatų mūrinis	\$13,200
CICERO—CENTRAL AVE. arti 13th 2 flatų mūrinis	\$16,000
BERWYN—CUYLER AVE. arti 18th St. Pajamų mūr. bungalow	\$23,000
CHICAGO—CLINTON ST. arti 18th, 5 ir 5 kamb. mūrinis	\$5,500
CHICAGO—PAULINA arti CHICAGO AVE. 4 ir 4 kamb. mūr.	\$11,500
FOREST PARK—MARENGO AVE. Kamp. štoras ir 3 flatai	\$30,800
CHICAGO—KEDZIE arti 43rd ST. Restoranas	\$3,000
CHICAGO—LAWDALE. Laidotuvių įstaiga	\$26,400
CICERO—23rd PL. arti 49th 2 flatų mūrinis	\$18,700
CHICAGO—3516-8 W. 47th ST. Biznio lotas 50x125	\$2,400
CHICAGO—LAWDALE Lunch wagon	\$11,000
CICERO—Barberne ir namas	\$20,800
CHICAGO—51st ST. arti DAMEN. Kepykla ir mūr. namas	\$33,000
CHICAGO—ALBANY AVE. arti 26th. Mūr. štoras ir 3 flatai	\$13,200
RIVERSIDE—Mūrinis namas	\$22,000
CHICAGO—CALIFORNIA AVE. Restoranas	\$5,000
CHICAGO—18th PL. arti LEAVITT. Taverina ir 2 namai	\$15,500
CICERO—Gėlių krautuvė	\$2,700
CHICAGO—18th ST. arti PULASKI. Mūr. štoras ir 11 apart.	\$38,500
CHICAGO—HARDING AVE. arti CHICAGO AVE. 2 flatų mūr.	\$18,700
CICERO—CERMAK arti 57th AVE. Taverina ir mūr. namas	\$33,000
CHICAGO—PULASKI RD. Kamp. mūr. 4 štorai ir 7 apart.	\$47,850
CHICAGO—BELL AVE. arti NORTH AVE. Kampinis 3 aukštų mūrinis biznio namas	\$18,500
SUPER MART—Vakariniam Priemiestyje	\$11,000
CHICAGO—KEDZIE arti 23rd ST. Valymo įstaiga ir mūr. namas	\$17,600
CHICAGO—KOLIN AVE. arti 16th. 3 aukštų mūrinis	\$22,000
CICERO—Grosernė ir delikatesai	\$2,500
CHICAGO—LARAMIE arti MADISON. štoras ir 8 flatai	\$26,000
BERWYN—Bar-B-Q ir mūrinis namas	\$29,000
CHICAGO—MARSHFIELD AVE. Užkandžių (lunchroom) įstaiga	\$2,000
CHICAGO—LLOYD AVE. arti 30th. 4 flatai	\$8,800
CICERO—25th PLACE. 4 ir 5 kambarių namas	\$11,000
CHICAGO—19th ST. arti Racine. 3 aukštų mūr. biznio namas	\$10,250
CHICAGO—CERMAK arti KEELER. Grosernė ir mūr. namas	\$27,500
CADOTT, WIS.—Ivairių prekių krautuvė ir gazolino stotis	\$35,000
CHICAGO—4301 W. HIRSCH ST. Grosernė ir mėsinė	\$14,300
CHICAGO—HOMAN arti Chicago Ave. 4 apt. mūr. po 6. Prieminaimai.	
FOX RIVER GROVE, ILL. 6 kamb. ranch home	\$16,100
CHICAGO—POTOMAC arti CHICAGO AVE. 6 apt. mūrinis	\$18,700
CHICAGO—KARLOV arti 18th ST. 3 flatų mūrinis	\$16,000
BERWYN—6500-6 W. 16th ST. Kamp. mūr. biznio namas	\$31,400
CHICAGO—BELL arti HARRISON. 3 flatų mūrinis	\$13,200
CHICAGO—KEDVALE arti 18th, 2 flatų mūrinis	\$12,100
CICERO—49th AVE. ir 16th St. S. W. kamp. lotas 30x125	\$1,600
CHICAGO—25th ST. arti TROY. 3 flatų mūrinis	\$12,100
CICERO—LARAMIE arti 19th. Biznio lotas 75 pėdų pločio	\$11,000
CHICAGO—HARDING arti OGDEN. 7 kamb. mūr. rezidencija	\$13,200
ARTI HINSDALE, ILL. 6 kamb. mūr. ir 15 akrų žemės	\$28,000
CHICAGO—KARLOV arti 31st, 7 kamb. mūr. namai	\$13,700
CICERO—26th ST. ir 61st AVE. S. W. kamp. lotas 142x125	\$14,000
CHICAGO—SAWYER arti 24th. 2 flatų mūrinis	\$10,100
DOWNS GROVE, ILL. Medinis 4 metų senuomo namas	\$12,600
CHICAGO—RACINE arti 19th, 4 ir 4 kamb. namas	\$6,000
CICERO—CERMAK arti 52nd AVE. Kamp. biznio lotas 104x120	\$22,000
CHICAGO—DAMEN arti 56th. Grosernė, mėsinė ir 2 aukš. mūr.	\$31,300
CICERO—25th STREET. Taverina	\$7,000
CHICAGO—2701 W. HIRSCH ST. 2 mūr. namai	\$22,000
RIVERSIDE—HARLEM AVE. 2 lotai	\$2,300
CHICAGO—3911-19 Archer Ave. 2 aukš. mūr. ir 4 lotai	\$33,000
CICERO—22nd PL. ir 53rd Ave. N. W. kamp. 45 pėdų pločio	\$2,600
CHICAGO—BELL AVE. arti North Ave. Grosernė ir mėsinė	\$5,500
CICERO—1901-5½ S. Cicero Ave. Kamp. mūr. 3 štorai ir 3 apts.	\$42,900
BERRIEN COUNTY, MICHIGAN. 5 arai žemės	\$3,600
CICERO—Grosernė ir mėsos krautuvė	\$7,150
CHICAGO—MONROE arti KEDZIE, 3 flatų mūrinis	\$13,700
CICERO—2417 S. 60th COURT. 30x125 pėdų lotas	\$2,600

Ar jus nemanote, kad jau yra laikas turėti raktą nuo savo priešakinio durų? Yra jau daug vėliau negu jus manote! Padarykite savo žmonai ir vaikams gera, nupirkite jiems namus.

Išmintingam pakanka žodžių! Būkite išmintingai! Taupykite! Bet vienas iš mūsų desimties PATYRUSIŲ pardavėjų teiks parodyti jums DYKAI be išpareigojimų namų, kurių mes turime pardavimui, ir patarimus jums ūmai, mandagiai, veikiai ir inteligentiškai.

Telefonuokite, rašykite arba aplankykite mūsų rasti.

Mes esame 37 metai nuosavybės pardavimo biznyje ir vadovaujame greitame pardavime.

JOHN O. SYKORA
REALTOR

2411 So. 52nd Avenue, Cicero

Bishop 2-1613 arba TOWNHALL 3-2453.
MES GREITUOSE PARDAVIMUOSE PIRMAUJAME!

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

MERGAITES IKI 40 METŲ

APTARNAUTI VOKU (ENVELOPE) MAŠINOMS. 95c. UŽ VALANDĄ PRADŽIAI. GALIMYBĖ PROGRESUOTI. PATYRIMAS NEREIKALINAS — MES ISMOKYSIME JUS.

BURGESS ENVELOPE CO.
624 WEST ADAMS STREET

IMMEDIATE OPENINGS

FOR

COMPTOMETER OPERATORS

5 DAY WEEK — STEADY
GOOD STARTING SALARY
GOOD WORKING CONDITIONS
GROUP INSURANCE
MANY COMPANY BENEFITS

Apply

CINCH MFG. CORP.
1026 S. HOMAN AVE.

MERGINŲ REIKIA

Nuo 8 iki 4:30 p. p. darbdieniais.
Nuo 8 iki 3:30 p. p. šeštadieniais
47 valandų darbo savaitė.

Aukščiausias atlyginimas.
Lengvas dalių sudėstymo ir mašinų darbas, drill press, milling, grinding, lathes, etc.

Nemokamai liginė ir gyvybės apdrauda.
Kompanijos valgykla. Apmokami šventadieniai ir atostogos. Svari, moderni dirbtuvė.

REVERE CAMERA CO.

320 EAST 21st ST.

MERGINŲ ir MOTERŲ

LENGVAS DIRBTUVES

DARBAS

ARTI JŪSŲ NAMŲ

Darbščioms, patikimom merginoms mes siūlome šias progas:

GERAS ATLYGINIMAS

PASTOVUS DARBAS

Minimum 48 valandų darbo savaitė
Du poilsio periodai.

Hospitalizacijos planas

PELNU DALINAMĖS

APMOKAMOS ATOSTOGOS

Modernūs įrengimai.
"Seimyniška" atmosfera
Gera, patogų transportaciją.

4940 W. Flournoy St.

Nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

BENDRAS OFISO DARBAS

Stock record work, lengvas diktavimas, mažos ofisos. 5 dienų darbo savaitė. Reikia kiek patyrimo.

Telefonuokite pirmadienį iki penktadienio.
HARRISON 7-2488.

STENOGRAPHER

To handle correspondence and receptionist. Good salary. Interesting pleasant work. 5 day week. Blue Cross, vacation, etc. This is not temporary work.

MAY AND HALAS, INC.

233 W. MADISON ST.

SIUVAMU MAŠINŲ OPERATORIŲ

Merginų, patyrusių prie elektrinių siuvamų mašinų, siūti upholstering medžiagas. Geras atlyginimas. Pastovus darbas.

S. KARPEN & BROS.

636 W. Cermak Rd.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavimui

TEISINGAS PATARNAVIMAS

Norint pirkti arba parduoti būklę kokią nuosavybę, namą, arba reikalaujant pirmų ar antrų morkių, patartina kreiptis pas Kazį Urniką, kur gausite geresnį ir pelningesnį pirkinį ir teisingą patarnavimą su apsauga. Sutaupysite sau nemažai pinigų. Tegul niekas jums neįsauldoja neteisingai. Chas. Urnich. 2500 W. 63rd St., 2 lubos. PProspect 6-6025

McNALLY and MURPHY,

Realtors.

753 West 79th St.

Hudson 3-1100.

Geriausias pirkinys

ŠIAIS METAIS

4 fletų mūrinis, 79th ir Union Ave. 50 pėdų lotas. 5 kambariai, parkėjai. Nuomotojo apsidomas. Kaina sumažinta iki \$17,500. Kreiptis: Mr. Martin.

McNALLY and MURPHY,

Realtors.

753 West 79th St.

Hudson 3-1100.

BRIDGEPORT, Union ir 36-toj gatvių koliniojo, parduodamas 5-ku kambarių mūrinis namas ir krautuvė, 2 mašinų garažas. Kaina — \$9,000.00. Imokėti apie \$4,000.00.

3225 So. Lituanica dviejų aukštų medinis namas ir krautuvė, 2 mašinų garažas. Pajamos \$110.00 mėnesiui. Kaina \$10,800.00. Imokėti apie \$3,000.

J. KUTRA, REALTY

1757 West 51st Street.

PProspect 6-7238 arba

FRONTIER 6-3734

HELP WANTED—MALE

Reikia Darbininkių

RENTSCHER TOOL & MACHINE Corporation turi darbo Die Maker išdirbysčių įstaigoje.
Blue Cross liginės apdrauda.
Naktinė pakaita — 3 iki 12:30 ryto.
Atsiskaita — 2752 ELSTON AVE.

VYRŲ IR BERNIUKŲ

REIKIA

52 valandų darbo savaitė. \$58 pradžioje. Lengvas dalių sudėstymo ir mašinų darbas. Nemokama liginė ir gyvybės apdrauda. Kompanijos valgykla vietje.

</